

ZALA MEGYEI KÖZGYŰLÉS

ZALA MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAM

STRATÉGIAI PROGRAM

V 0.4

2014. AUGUSZTUS 1.

Készítette: a forProjekt Kft és a Városfejlesztés Zrt

Tartalomjegyzék

Bevezetés	3
1) A tervezési folyamat eljárásainak, a tervezés tárgykörének és körülményeinek leírása	5
2) A célrendszer bemutatása (a jövőkép, az átfogó cél és a fejlesztési elvek alapján a specifikus, horizontális és területi célok meghatározása, viszonyrendszere).....	12
3) A prioritások azonosítása.....	24
4) A célok és a prioritások közötti kapcsolatok azonosítása	46
Az ágazati programokban megvalósítani javasolt elemek	49
5) A tervezéskísérő eljárások (különösen az előzetes programértékelés és a környezeti értékelés) dokumentációja	51
6) A végrehajtásban közreműködő szervezetek közti munkamegosztás, együttműködés és információcsere meghatározása, az érdekérvényesítés rendszere (partnerségi program)	60
7) A végrehajtás és a finanszírozás intézményi és eljárásrendi rendszerének átfogó bemutatása	63
8) Monitoring és értékelési terv	68

Készítette: a forProjket Kft és a Városfejlesztés Zrt.

Bevezetés

Zala megye gazdaságát a 2002-2010 közötti időszakban folyamatos pozícióvesztés jellemezte. A megyében megtermelt egy főre jutó gazdasági termék az országos átlag 90 %-ról 80 % alá süllyedt, s ezzel Zala a második évezred első évtizedében a legnagyobb relatív visszaesést elszenvedő megyéjévé vált Magyarországnak. Elmaradtak azok a jelentős fejlesztések, amik a Dunántúl, Ausztria, Szlovénia és Horvátország szomszédsági területei alkotta gazdasági térben a megye gazdaságának versenyképességét erősítették volna. A sokszor életszerűtlen, nem a foglalkoztatás bővülését és nem a gazdaság erősödését szolgáló fejlesztéspolitika a számok fényében talán Zalának okozta a legtöbb kárt, s a zalai emberek voltak az elsők között, akik 2010-ben kiálltak az irányváltás, az erős Magyarország megteremtésének politikája mellett.

Zala versenybe száll. A megye meglevő adottságaira, erőforrásaira alapozva olyan fejlesztési koncepciót dolgoztunk ki, ami megvalósulása esetén biztosítja, hogy 2020-ra az Alpeselek nyúlványai, a Mura és a Balaton határolta térben eséllyel teremtsük meg a munka, a polgári gyarapodás és a versenyképesség térségi gazdaságát.

Zala megye társadalmi, gazdasági és politikai szereplőinek a 2014-2020 közti fejlesztési időszakra való felkészülés során az a céljuk, hogy a hazai és EU-támogatások révén.

- I. megyénk minden polgára megélhesse és büszkén meg is élje a zalaiság lényegét, a természettel összhangban élő, nemzetközileg versenyképes termékeket és szolgáltatásokat előállító szabad vállalkozások és önszervező közösségek létét, dinamizmusát
- II. a Hévíz-Zalakaros-Keszthely-Zalacsány turisztikai desztináció kiemelt fejlesztésével és megyei kapcsolódásainak kiépítésével Zalát az ország Budapest mellett legnépszerűbb bel- és külföldi idegenforgalmi célpontjává (Közép-Európa Gyógyászati és Rekreációs Központja) fejlesszék
- III. Nagykanizsa és Zalaegerszeg részvételével és összefogva a Vas megyei ipari centrumokkal létrejöjjon a Dunántúl meghatározó gazdasági jelentőségű területi járműipari központja
- IV. az állami és önkormányzati közszolgáltatások kiemelkedő minőségben álljanak az itt élők és a Zalába látogatók rendelkezésére, erősítve ezzel az itt élők jövőbe vetett bizalmát, s megteremtve a jó, alkotó élet megélésének feltételeit
- V. megyénk a horvát-magyar-osztrák-szlovén együttműködés szervező erejévé és a határok lebomlásából fakadó előnyök kihasználójává váljon.

A 2013-ban kidolgozásra került Zala Megyei Területfejlesztési Koncepcióban szerepelnek a megye hosszútávra szóló horizontális céljai és átfogó célja, illetve nagytávra és nagytávon túlmutatóra szólóan a jövőképe. Ennek alapján kezdődött meg a területfejlesztési programozás, melynek első szakasza a stratégiai program. A feladatok időbeli torlódása miatt a stratégia program jelen egyeztetési dokumentumát megelőzően, illetve azzal párhuzamosan kerültek kidolgozásra az alábbi dokumentumok, amelyek beépültek a jelen egyeztetési dokumentumba: a Cseszt Regélő nonprofit Kft. és a HÉTFA Elemző Központ Kft által összeállított Zala Megyei Gazdaságfejlesztési Részdokumentum, az ágazati operatív programokhoz kapcsolódó részdokumentum, Zalaegerszeg és Nagykanizsa Megyei Jogú Városok fejlesztési programcsomagjai, valamint a települési projekt adatlapok illetve utóbbiak feldolgozása alapján a járási projektcsoomagok.

A 218/2009. (X. 6.) számú, a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló Kormányrendelet szabályozza részletesen a megyei szintű területfejlesztési tervezési dokumentumok körét, tartalmát, felépítését. A rendeletet szükséges alkalmazni a 2014-20-as tervezési időszakra történő felkészülés során is, azaz ennek megfelelően készül a megyei területfejlesztési koncepció, valamint a megyei területfejlesztési stratégiai program is azzal, hogy egyes pontjai a folyamatban lévő egyeztetéseket követően tölthetők fel, illetve véglegesíthetők, különösen a program végrehajtási és finanszírozási rendszere vonatkozásában.

A stratégiai program alapvető célja egyrészt a fejlesztési programcsomagok stratégiai megalapozása, másrészt, a területfejlesztési koncepcióban meghatározott célkitűzések és a későbbiekben kidolgozandó projektsomagok logikai összekapcsolása. Ennek megfelelően a stratégiai program visszautal a koncepcióban rögzített célhierarchiára, majd definiálja a program fejlesztési prioritásait. A stratégia a végrehajtás keretrendszerének bemutatását követően rögzíti a program monitoring tevékenységéhez kapcsolódó feladatokat.

A megyék a területfejlesztési koncepciójuk és programjuk kidolgozása során teljes tervezést végeznek. Ennek megfelelően a koncepciók és területfejlesztési programok stratégiai programrésze valamennyi helyi, térségi fejlesztési szükségletet számba veszi, a tervezés így a lehetséges finanszírozási forrásoktól függetlenül minden meglévő igényre reflektál.

A megyei területfejlesztési program operatív programrésze ugyancsak teljes tervezéssel készül, az alábbi szempontok szerint tovább konkretizálva a térségi fejlesztési igények megfogalmazását:

- Meg kell határozni a tervezett fejlesztések területi specifikumait, ahol csak lehetséges;
- a finanszírozó forrás (uniós forrás esetén uniós alap) definiálása is történjen meg az egyes tervezett fejlesztések esetében;
- a tervezett fejlesztések elvárt eredményét elérhető és mérhető indikátorokkal szükséges alátámasztani, ahol csak lehetséges.

Ezen pontok tartalmát tehát az operatív program fogja tartalmazni.

1) A tervezési folyamat eljárásainak, a tervezés tárgykörének és körülményeinek leírása

1.1 A Zala megyei területi tervezést determináló hatályos jogszabályok bemutatása

A megyei önkormányzatok területfejlesztési és területrendezési feladatait az 1996. évi XXI. törvény a területfejlesztésről és a területrendezésről szabályozza. A jogszabályt legutóbb a „2013. évi CCXVI. törvény a területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény módosításáról” változtatta meg. A módosítás 2013. 12. 31-től hatályos rendelkezési alapján a megyei önkormányzat az országos fejlesztési és területfejlesztési koncepcióval összhangban - a megyei jogú városok önkormányzatának egyetértésével, - kidolgozza és határozattal elfogadja a megyei területfejlesztési koncepciót, illetve - a megyei területfejlesztési koncepció és a megyei területrendezési terv figyelembevételével - a megyei területfejlesztési programot, a területfejlesztés stratégiai tervezéséért felelős miniszter állásfoglalásának beszerzését követően.

Továbbá részt vesz az országos fejlesztési és területfejlesztési koncepció, valamint az operatív programnak kidolgozásában, a megyei jogú városok önkormányzata kötelező bevonásával észrevételeik figyelembevétel. Előzetesen véleményezi az országos, valamint a megyét érintő ágazati fejlesztési koncepciókat és programokat a megyei jogú városok önkormányzata kötelező bevonásával, észrevételeik figyelembevételével.

A tervezés és a végrehajtás során gondoskodik a partnerség elvének érvényesítéséről, továbbá részt vesz a határ menti megyék határon átnyúló nemzetközi fejlesztési programjainak tervezésében, kidolgozásában. Összehangolja illetékességi területén az államigazgatási szervek, a települési vagy kerületi önkormányzatok, a megyei jogú város önkormányzata, a gazdasági és civil szervezetek fejlesztési elképzeléseit, területileg összehangolja a politikai és a területi szerepéből, továbbá a nemzetközi és határon átnyúló együttműködésből adódó feladatait, biztosítja azok összhangját.

A megyei területfejlesztési koncepció és program a területfejlesztés stratégiai tervezéséért felelős miniszter állásfoglalásának beszerzését követően fogadható el.

A törvény alapján a megyei közgyűlés és a - megye területén működő - megyei jogú város(ok) közgyűlése(i) megyei területfejlesztési konzultációs fórumot működtetnek. A megyei területfejlesztési konzultációs fórum előzetesen állást foglal a megyei közgyűlés területfejlesztést érintő ügyeiben. Ennek értelmében jelen dokumentum megyei közgyűlés általi elfogadását megelőzően a megyei területfejlesztési konzultációs fórum megtárgyalja a tervet.

Jelen dokumentum a **218/2009. (X.6.), a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól** szóló Korm. rendelet szerint kidolgozott Zala megyei stratégiai program.

A rendelet értelmében a területfejlesztési program középtávra szól, melynek

a) stratégiai programrészében kerülnek meghatározásra

- aa) a specifikus és területi célok (a jövőkép és az átfogó cél alapján),
- ab) a horizontális célok,
- ac) a prioritások (a specifikus célok alapján);

b) operatív programrészében kerülnek meghatározásra az intézkedések (a stratégiai programrészben meghatározott prioritások alapján).

A területfejlesztési koncepciókban és programokban minden szinten érvényesíteni kell a társadalmi, gazdasági és környezeti szempontból fenntartható fejlődés, az esélyegyenlőség, valamint a területi kohézió szempontjait.

A területfejlesztési program elfogadására a megyei önkormányzat jogosult.

Jelen dokumentum az **1298/2014. (V. 5.) Korm. határozat a 2014–2020 közötti időszakban a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program tervezésének egyes szempontjairól, valamint az operatív programhoz tartozó megyék megyei önkormányzatai és a megyei jogú városok önkormányzatai tervezési jogkörébe utalt források megoszlásáról** kormányhatározat figyelembevételével készül.

A Korm. határozat értelmében a kormány egyetért azzal, hogy a Terület- és Településfejlesztési Operatív Programhoz (a továbbiakban: TOP) tartozó megyékben megvalósuló decentralizált fejlesztések tervezése során a 2014–2020 közötti európai uniós fejlesztési források felhasználásának tervezésével és intézményrendszerének kialakításával összefüggő aktuális feladatokról szóló 1600/2012. (XII. 17.) Korm. határozat 1. pont h) alpontjában a gazdaságfejlesztésre meghatározott arányú forráskeret 26,9%-a kerüljön keretként meghatározásra, a TOP-ban a decentralizált források tervezése integrált programok kialakításával a következő három területi szinten valósuljon meg:

a) megyei szint,

b) megyei jogú város szintje, valamint

c) várostérség és megyei jogú város térségének szintje, figyelembe véve a kohéziós politikai kereteket és a Partnerségi Megállapodás tervezetében rögzítetteket.

Egyetért azzal, hogy a TOP keretében folyó tervezés összehangolásában a megyei önkormányzatok koordinációs szerepet töltsenek be.

Egyetért azzal, hogy a megyei szintű programmal összefüggő tervezési feladatokat a megyei önkormányzatok végezzék el a TOP által meghatározott keretek között.

Egyetért azzal, hogy a megyei önkormányzatok tervezési jogkörében készülő megyei szintű fejlesztési programok forrásainak indikatív forráskerete összesen 450 milliárd forint legyen melyből Zala megye részesedése **15 228,9 millió Ft.**

Egyetért azzal, hogy a várostérség és a megyei jogú város térsége szintjének területi meghatározása a járások alapján történjen.

Egyetért azzal, hogy a megyei jogú város térségében tervezett fejlesztések illeszkedjenek a megyei jogú város integrált településfejlesztési stratégiájában megfogalmazott fejlesztési irányokhoz, a TOP által meghatározott keretek között.

Egyetért azzal, hogy a várostérségek és a megyei jogú városok térségének fejlesztésével összefüggő tervezési feladatokat a megyei önkormányzatok végezzék el az érintett települési önkormányzatok bevonásával, a TOP által meghatározott keretek között.

Egyetért azzal, hogy helyi szinten 44,28 milliárd forint kerüljön szétosztásra közösségvezérelt helyi fejlesztésekre (CLLD eszköz).

Egyetért azzal, hogy a megyei jogú városok önkormányzatai közvetlen tervezési jogkörében készülő fejlesztési programok forrásainak indikatív forráskerete összesen 364,61 milliárd forint legyen melyből a Zala megyei MJV-ok részesedése a következő:

	Forrás összesen (M Ft)
Nagykanizsa	7 477,8
Zalaegerszeg	10 547,3

Egyetért azzal, hogy a várostérségek és megyei jogú városok térségeit érintő fejlesztések indikatív forráskerete összesen 298,08 milliárd forint legyen melyből a Zala megyei várostérségek és a megyei jogú városok térségei részesedése a következő:

Járás	Forrás összesen (M Ft)
Keszthelyi	3 272,9
Lenti	1 754,4
Letenyei	1 581,5
Nagykanizsai	1 485,3
Zalaegerszegi	2 202,6
Zalaszentgróti	1 535,6
Zala összesen	11 832,3

A kormány egyetért azzal, hogy a megyei önkormányzatok a várostérségek és a megyei jogú városok térségének fejlesztése során a várostérségek és megyei jogú városok térségeinek forráskeretétől a megyei területfejlesztési koncepcióban és programban megfogalmazott célkitűzések megvalósítása, valamint a hátrányos helyzetű térségek felzárkóztatása érdekében tíz százalékkal eltérhetnek a megye összes forráskeretén belül.

A 1298/2014. (V. 5.) Korm. határozat értelmében Zala megye indikatív összesített TOP forráskerete 45086,30 millió Ft, melynek részösszegei:

- Zala megye önkormányzat 15 228,9 millió Ft
- Nagykanizsa MJV Önkormányzata 7 477,8 millió Ft
- Zalaegerszeg MJV Önkormányzata 10 547,3 millió Ft
- Zala megye járásai összesen 11 832,3 millió Ft

Jelen dokumentum a Kormány **1600/2012. (XII. 17.) Korm. határozata a 2014–2020 közötti európai uniós fejlesztési források felhasználásának tervezésével és intézményrendszerének kialakításával összefüggő aktuális feladatokról** figyelembe vételével készül.

A határozat értelmében a Kormány:

1. egyetért azzal, hogy a 2014–2020 közötti európai uniós fejlesztési források felhasználásának tervezése, illetve a kapcsolódó intézményrendszer kialakítása során a következő célokat és alapelveket kell érvényesíteni:

a) a 2014–2020 között rendelkezésre álló európai uniós fejlesztési forrásokat a magyar gazdaság növekedési potenciáljának erősítésére kell összpontosítani, ezért az összes forráson belül jelentősen növelni kell a közvetlenül gazdaságfejlesztésre irányuló források részarányát,

b) a 2014–2020 között elérhető források felhasználásának tervezése során elsősorban a magas hozzáadott értéket biztosító termelés és a foglalkoztatás erősítését kell stratégiai célnak tekinteni, szem előtt tartva a kidolgozás alatt álló Országos Fejlesztési Koncepció és Országos Területfejlesztési Koncepció fejlesztési prioritásait, valamint az Európa 2020 Stratégia keretében Magyarország által vállalt, a Nemzeti Reform Programban rögzített számszerű célkitűzéseket is,

c) a 2014–2020 között elérhető források felhasználásának tervezését integrált módon, valamennyi elérhető fejlesztési forrás figyelembevételével kell elvégezni, ideértve a vidékfejlesztési forrásokat is,

d) a fejlesztési forrásokat lehetőség szerint koncentrált módon, kevés számú fejlesztési prioritásra összpontosítva kell felhasználni, elkerülve a források nem kívánatos szétaprózódását,

e) a 2014–2020 közötti fejlesztési források felhasználásának tervezése során figyelemmel kell lenni a jelenlegi tervezési időszakban indult, de a következő időszakra átnyúló fejlesztések folytonosságának biztosítására, és törekedni kell arra, hogy a jelenlegi tervezési időszakban sikeresen futó, kiemelkedően eredményes támogatási konstrukciók folytatása a 2014–2020 közötti időszakban is biztosított legyen,

- f) a 2014–2020 közötti európai uniós fejlesztési források felhasználását központi koordinációval működő decentralizált intézményrendszernek kell támogatnia, amelyben hatékony központi koordináció mellett érvényesül az ágazati szakpolitikákért felelős tárcák tervező és irányító szerepe,
- g) a 2014–2020 között elérhető források felhasználását biztosító új intézményrendszer kialakításakor biztosítani kell a jelenlegi fejlesztési időszak kifutó programjainak zökkenőmentes zárását és a kifizetések teljes körű abszorpcióját, törekedve a teljes intézményrendszeren belüli esetleges párhuzamosságok minimalizálására,
- h) a 2014–2020 között rendelkezésre álló európai uniós fejlesztési források 60 százalékát közvetlenül gazdaságfejlesztésre kell fordítani, a fennmaradó 40 százalékot pedig a humán erőforrás-fejlesztés, az infrastruktúrafejlesztés, a környezetvédelem és az energiahatékonyság célterületek között kell allokálni, figyelembe véve az európai uniós forrásokból megvalósuló fejlesztésekkel kapcsolatos determinációkat,
- i) a rendelkezésre álló fejlesztési forrásokból elsősorban vissza nem térítendő támogatások nyújtására kell törekedni, a fejlesztéspolitikai önerő minimalizálása mellett,
- j) a közzsférához tartozó kedvezményezettek esetében biztosítani kell, hogy a támogatási döntések az általános pályázati rendszertől eltérő, egyszerűsített eljárásrend keretében szülessenek meg,
- k) a 2014–2020 között elérhető források felhasználásának tervezését a területiség elvét figyelembe véve kell elvégezni, különös tekintettel a területi operatív programok tervezésére, amely során biztosítani kell a megyék hatékony közreműködését.

A megyei stratégiai program időhorizontja lefedi a következő európai uniós tervezési időszakot (tehát a 2014–2020-as időszakra vonatkozik). A stratégiai program és az operatív elkészítendő tervdokumentumok közötti logikai kapcsolat lényege abban áll, hogy a megyei stratégiai program keretében kijelölésre kerülő megyei stratégiai fejlesztési prioritások alá besorolhatók az operatív szinten kidolgozásra kerülő megyei részdokumentumok fejlesztési projektjavaslatai. A megyei részdokumentumok a kidolgozott stratégia OP-khoz illesztett lebontásának, részletezésének lesznek tekinthetők.

Jelen megyei stratégiai program magában foglalja a megyei jogú városok stratégiai fejlesztési irányait is. A két tervezési feladatkör megvalósításával tehát a megyék területi és ágazati prioritásokhoz egyaránt besorolt fejlesztési tervdokumentumokkal fognak rendelkezni, ahol a kiemelt jelentőségű területi fejlesztési igények mindegyike egyértelműen hozzárendelésre kerül a finanszírozási források zömét biztosító európai uniós OP tervdokumentumok prioritásaihoz.

1.2 A stratégiai program tervezési előzmények bemutatása – a tervezésbe bevont szakmai szereplők

A Zala Megyei Közgyűlés 2012. november 28-i ülésén, 97/2012. (XI.28) KH számú határozatával fogadta el a Zala Megye Területfejlesztési Konceptiója Helyzetelemzés című munkarészét.

2013 februárjában elkészült a Zala Megye Területfejlesztési Konceptiója „Helyzetelemzés” és „Javaslattevő fázis” c. dokumentum.

Elkészült a Zala Megye Területfejlesztési Konceptiója „Helyzetelemzés” és „Javaslattevő fázis” c. dokumentum 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet szerinti környezeti, társadalmi és gazdasági hatásvizsgálata. A rendelet értelmében a területi tervekről a rendeletben meghatározottak szerint környezeti, társadalmi és gazdasági hatásvizsgálatot kell készíteni, mely vizsgálat része a területi terv javaslattevő fázisának.

A Zala Megyei Közgyűlés 2013. szeptember 12-i ülésén 46/2013. (IX.12.) KH számú határozatával fogadta el a területfejlesztési koncepció részét képező Zala Megyei Szakképzés-fejlesztési Konceptiót.

A Zala Megyei Közgyűlés 2013. december 19-i ülésén 58/2013. (XII.19.) KH számú határozatával fogadta el a Zala Megyei Területfejlesztési Konceptió végleges változatát.

2014. május 30-ig az NTH által kiadott, „IRÁNYMUTATÁS a megyei szintű tervezési folyamat keretében elkészítendő tervdokumentumok kidolgozásához” című segédlet figyelembe vételével a Cseszt Regélő Nonprofit Kft. és a HÉTFA Elemző Központ Kft. összeállította a Zala Megyei Gazdaságfejlesztési Részdokumentumot, valamint Zala megye ágazati operatív programokhoz kapcsolódó területfejlesztési

részdokumentumát. Zalaegerszeg és Nagykanizsa Megyei Jogú Városok fejlesztési programcsomagjainak összeállítása a városok önkormányzatának tervezési kompetenciája. A Nyugat-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség által feldolgozott települési projekt adatlapok alapján elkészültek a járási projektcsomagok is.

Fenti megyei, megyei jogú városi, illetve kezdetben kistérségi, majd járási projektcsomagok alapján került sor az NTH által megadott excel tábla sablonjában az ún. vezérprojektek (megyei, MJV ITB projektek¹), valamint a járási projektcsomagok összeállítására. A tervezési munka koordináló szerepét a Megyei Önkormányzat töltötte be.

A területfejlesztési program összeállítása a forProjekt Kft. és Városfejlesztés Zrt. által alkotott konzorcium feladatköre, melyhez a környezeti hatásvizsgálatot a Nyugat-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség végzi.

1.3 Társadalmasítási folyamat

A tervrészek elfogadását széleskörű partnerségi egyeztetés előzte meg. **Zala Megye Fejlesztési Konceptiója** Helyzetelemzés munkaanyag társadalmasítása keretében az alábbi helyszíneken és időpontokban kerültek egyeztető fórumok megrendezése.

2012.10.17 Zalaegerszeg
2012.10.18 Nagykanizsa
2012.10.24 Zalaszentgrót
2012.11.08 Keszthely
2012.11.14 Zalaegerszeg (civil egyeztetés)
2012.11.14 Lenti
2012.11.15 Letenye
2012.12.07 Zalaegerszeg (közlekedés)
2013.01.23 Zalaegerszeg (szakképzés)
2013.02.21 Nagykanizsa (megújuló energia)

A koncepció javaslattételi részéhez kapcsolódó társadalmi egyeztetések:

A Zala Megyei Önkormányzat az illetékességi területén működő települési önkormányzatok részére 2013. október – november hónapokban kérdőívet küldött ki abból a célból, hogy megismerje a 2014-2020 közötti időszakra vonatkozó településfejlesztési szükségleteket. Több körben kerültek kiküldésre kérdőívek vállalkozások és civil szervezetek részére is.

A Széchenyi Programirodával közösen a következő rendezvények kerültek megtartásra a 2014. esztendőben:

2014.01.30. Zalaegerszeg (gazdaságfejlesztés)
2014.02.07. Zalaszentgrót (mezőgazdaság és munkahelyteremtés)

¹ Alapvetően olyan gazdaságfejlesztési fókuszú projektek összessége (jellemzően TOP1 és TOP6 prioritástengelyekhez illeszkedő projektek), amelyek megvalósításához megyei szintű koordináció szükséges (pl. iparág specifikus/ágazati fejlesztések).

2014.02.12. Keszthely (turizmusfejlesztés)
2014.03.26. Nagykanizsa (megújuló energia, K+F, határon átnyúló együttműködés)
2014.04.16. Lenti (vidékfejlesztés)

A megyei stratégiai programhoz kapcsolódó társadalmasítási folyamat bemutatása:

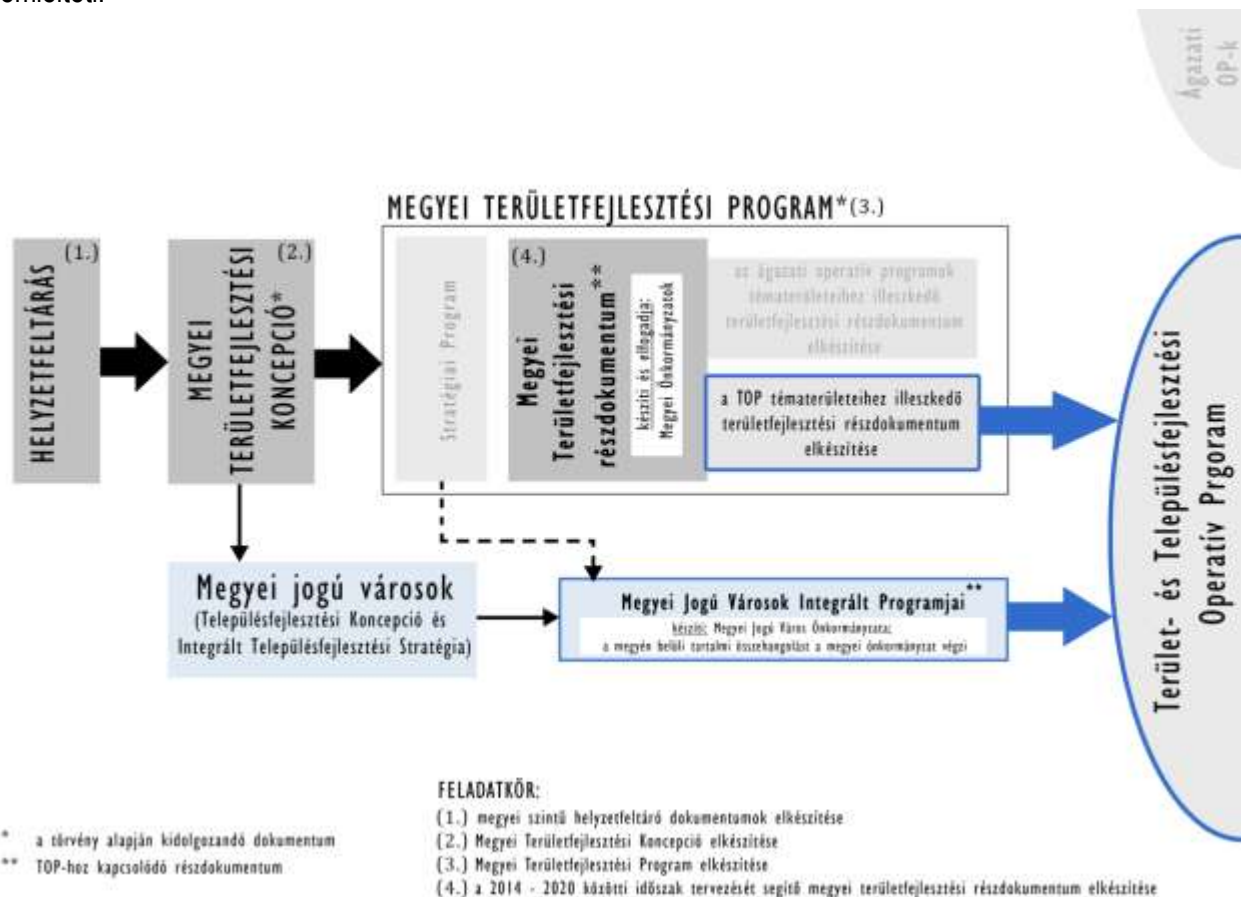
A programhoz tartozó társadalmasítási folyamat részletes bemutatását a 6. fejezet (Partnerségi program) tartalmazza

1.4 A megyei stratégiai program tervezése során figyelembe vett mérföldkövek, határidők és döntési pontok

Jelen dokumentum a Nemzetgazdasági Tervezési Hivatal által kiadott „IRÁNYMUTATÁS a megyei szintű tervezési folyamat keretében elkészítendő tervdokumentumok kidolgozásához” (v2_2013_09_02) c. dokumentumban meghatározott határidők alapján készül.

Feladatkör	Feladatkör teljesítésének határideje
1. Helyzetfeltáró dokumentumok	2012. III-IV. negyedév
2. Megyei területfejlesztési koncepció	2014. 04.30.
3. Megyei területfejlesztési program	2014.07.31.
3.a Megyei stratégiai program végleges munkaváltozat	2014.05.31.
3.b Megyei operatív program végleges munkaváltozat	2014.05.31.
4. Megyei területfejlesztési részdokumentumok, ezen belül:	
4.a TOP-hoz illeszkedő megyei területfejlesztési részdokumentum (I. fázis - előzetes igényfelmérés)	2013. 11. 15.
4.a TOP-hoz illeszkedő megyei területfejlesztési részdokumentum (I. fázis - végleges munkaváltozat)	2014.05.31.
4.a TOP-hoz illeszkedő megyei területfejlesztési részdokumentum továbbfejlesztése (II. fázis – projektfejlesztés)	2014.09.30.
4.b Ágazati OP-khoz illeszkedő megyei területfejlesztési részdokumentum	2014.05.31.
5. Partnerség biztosítása	2014.09.30.
6. Területi koordináció ellátása	
7. Uniós forrásból támogatandó megyei projektötletek gyűjtése	

Jelen stratégiai program kidolgozásának illeszkedését az országos tervezési folyamatba a következő ábra szemlélteti:

Forrás: Nemzetgazdasági Tervezési Hivatal - „IRÁNYMUTATÁS a megyei szintű tervezési folyamat keretében elkészítendő tervdokumentumok kidolgozásához (v2_2013_09_02)

Jelen stratégia kidolgozásának módszertana és a terv tartalma összhangban van az alábbi a tervezést alapjaiban meghatározó külső mérföldkövekkel:

Az Országgyűlés az 1/2014. (I. 3.) OGY határozat A Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióról határozatban fogadta el az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptiót. A határozatban az Országgyűlés megerősíti, hogy az ország 19 megyei önkormányzata a Konceptióban megfogalmazott célok, mint kötelező keretek következetes figyelembevétele mellett jelölték ki a fejlesztési terveikben, programjaikban saját céljaikat, illetve határozták meg prioritásaikat és intézkedéseiket.

Az Országgyűlés 2013. 12. 09-én elfogadta a „2013. évi CCXXIX. törvény Egyes törvények a területrendezéssel összefüggő módosításáról” néven az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény módosítását.

Az Országgyűlés 2013. 12. 09-én elfogadta „2013. évi CCXVI. törvény a területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény módosításáról” néven a területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény módosítását.

2) A célrendszer bemutatása (a jövőkép, az átfogó cél és a fejlesztési elvek alapján a specifikus, horizontális és területi célok meghatározása, viszonyrendszere)

Zala Megye Területfejlesztési Konceptiója Javaslatételi fázis c. dokumentuma az alábbi jövőképet és célrendszert határozza meg.

Jövőkép:

GAZDAG ÉS HARMONIKUSAN FEJLŐDŐ ZÖLD ZALA

Átfogó célok:

1. Jól működő, fejlett gazdaság

- ⇒ A KKV-k és nemzetközi nagyvállalatok aktivitásának élénkítése
- ⇒ Jövő centrikus, piacképes gazdasági tevékenységek fejlesztése
- ⇒ Hagyományokon alapuló gazdasági ágazatok megerősítése, hozzáadott érték növelése

2. A foglalkoztatás bővítése és társadalmi kohézió

- ⇒ A jövő iparágait és a hagyományos ágazatokat támogató rugalmas képzési rendszer
- ⇒ A társadalmi depresszió kezelése, felkészítés a munkára

3. Élhető Zala megye

- ⇒ Egészséges, vonzó, emberközpontú épített és természeti környezet
- ⇒ Korszerű, elérhető intézményi struktúra és szolgáltatásrendszer, az egyenlőtlenségek csökkentése

A célrendszer kapcsolódását a következő ábra mutatja be.

JÖVŐKÉP 2030-RA							
GAZDAG ÉS HARMONIKUSAN FEJLŐDŐ ZÖLD ZALA							
ÁTFOGÓ CÉLOK	1. JÓL MŰKÖDŐ, FEJLETT GAZDASÁG			2. A FOGLALKOZTATÁS BŐVÍTÉSE ÉS TÁRSADALMI KOHÉZIÓ		3. ÉLHETŐ ZALA MEGYE	
STRATÉGIAI ÁGAZATI CÉLOK/ 2014-2020-RA	1.) A KKV-k és nemzetközi nagyvállalatok aktivitásának élénkítése	2.) Jövő centrikus, piacképes gazdasági tevékenységek fejlesztése	3.) Hagyományokon alapuló gazdasági ágazatok megerősítése, hozzáadott érték növelése	4.) A jövő iparágait és a hagyományos ágazatokat támogató rugalmas képzési rendszer	5.) A társadalmi depresszió kezelése, felkészítés a munkára	6.) Egészséges, vonzó, emberközpontú épített és természeti környezet	7.) Korszerű, elérhető intézményi struktúra és szolgáltatásrendszer, az egyenlőtlenségek csökkentése
STRATÉGIAI TERÜLETI CÉLOK/ 2014-2020-RA	Észak-Zala gazdaság- és iparfejlesztése (Zalaegerszeg, Pacsa, Zalalövő, Zalaszentgrót és térsége)						
	Dél-Zala (Nagykanizsa, Zalakaros, Lenti és Letenye térsége) diverzifikált újraiparosítása és gazdaságának revitalizációja						
	Zala balatoni térsége (Keszthely és Hévíz térsége) kreatív tudásra és természeti értékekre épülő fejlesztése						

HORIZONTÁLIS CÉLOK	1. FOGLALKOZTATÁS NÖVELÉSE 2. HÁTRÁNYOS ÉS HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ NÉPESSÉG TÁRSADALMI, GAZDASÁGI FELEMELKEDÉSÉNEK ÉS BEILLESZKEDÉSÉNEK ELŐMOZDÍTÁSA 3. AZ INFOKOMMUNIKÁCIÓS TECHNOLÓGIÁK (IT) MINŐSÉGÉNEK, HASZNÁLATÁNAK ÉS HOZZÁFÉRÉSÉNEK ELŐMOZDÍTÁSA 4. A KLÍMAVÁLTOZÁSHOZ TÖRTÉNŐ ALKALMAZKODÁS, KOCKÁZATKEZELÉS, LÉPÉSEK AZ ENERGIAFÜGGETLENSÉG FELÉ, IVÓVÍZVÉDELME, MEGFELELŐ MINŐSÉGŰ ÉS MENNYISÉGŰ ÉLELMISZERTERMELÉS BIZTOSÍTÁSA 5. ALACSONY VÍZFELHASZNÁLÁSÚ ÉS ALACSONY SZÉNDIOXID (CO ₂) KIBOCSÁTÁSÚ FORMÁK FELÉ TÖRTÉNŐ ELMOZDULÁS ELŐMOZDÍTÁSA VALAMENNYI SZÉKTORBAN 6. A KÖRNYEZET VÉDELME, A HATÉKONY ERŐFORRÁS- FELHASZNÁLÁS ELŐSEGÍTÉSE 7. A FENNTARTHATÓ KÖZLEKEDÉS TÁMOGATÁSA, SZŰK KERESZTMETSZETEK FELSZÁMOLÁSA KULCSFONTOSAGÚ INFRASTRUKTURÁLIS HÁLÓZATOKBAN
-----------------------	---

A célrendszer – a jövőkép az átfogó és stratégiai célok kapcsolata

A jövőkép

„Zala megye a 'Zöld Zala' programra építve, gyógyturizmusra, egészségturizmusra, ipari, logisztikai és mezőgazdasági fejlesztésekre támaszkodva, a természet egyensúlyát megőrizve összetartó társadalmat és tisztas megélhetést biztosító gazdasággal, erős területi kohéziót biztosító közlekedési rendszerrel és élhető települések együttműködő hálózatával harmonikusan fejlődik.”

Zala megye fenti jövőképe a „Gazdag és harmonikusan fejlődő zöld Zala” szlogenben jól összefoglalható. Ez a kívánatos jövőbeli állapot 2030-ra Zala Megye Területfejlesztési Konceptiójában meghatározott három hosszú távú átfogó cél együttes megvalósulása esetén érhető el.

Az átfogó célok

Ahogy az a célstruktúrát bemutató ábrából is leolvasható, a jövőkép integráns részét képezik a következő átfogó célok, amelyek a hosszútávon - 14 év alatt - elérni kívánt célállapotokat határozzák meg:

- 1) Jól működő fejlett gazdaság
- 2) Foglalkoztatás bővítése és társadalmi kohézió
- 3) Élhető Zala megye

A jövőképben megfogalmazott fejlődéshez elengedhetetlen a működő és prosperáló gazdaság (1. átfogó cél). Ez egyúttal rendező elvként is szolgál a célrendszerben, hiszen, a lakosságnak munkahelyekre van szüksége a jövedelemtermeléshez, tágabb értelemben az életminőségük fenntartásához és javításához. Ha van helyben megtermelt jövedelem, akkor van helyi kereslet is, ami helyi piacot jelent a gazdaság szereplőinek, ami a termelés fokozásához, általános értelemben gazdaságbővüléshez vezet. Mindez bővülő állami és önkormányzati adóbevételeket is jelent, amely révén az életminőséget fokozó (3. átfogó cél) közcélú beruházásokat tudnak a közszereplők megvalósítani. A gazdasági prosperitás és az emberközpontú élhető környezet együttes fejlődése révén megállítható a népességfogyás is és egy társadalmi-gazdasági értelemben egyaránt harmonikusan fejlődő térsége lehet az országnak Zala megye. A gazdaság fejlődési lehetőségeit azonban rendkívüli módon határozza meg a munkaerő kínálat, annak mennyiségi és minőségi jegyei. Ezért is oly fontos, a foglalkoztatás bővítése (2. átfogó cél) ami egyrészt jelenti a foglalkoztatottak számának emelését, másrészt a minőségi képzésen és esélyegyenlőségen alapuló munkaerő kínálat helyi bővítését.

A három hosszú távú általános cél valóra váltása érdekében a tervezési terület társadalmi-gazdasági adottságainak és kihívásainak valamint területi sajátosságainak megfelelően középtávon 2020-ig a stratégiai célrendszerben meghatározott ágazati és területi célok elérése szükséges

Stratégiai célok – ágazati és területi célok, a célrendszer belső és külső koherenciája

A stratégiai programban szereplő fejlesztési elképzelések ágazati és területi célkitűzések köré összpontosulnak. A stratégiai célrendszer hét ágazati célt és egy hármas tagozódású térstruktúra viszonylatában három területi célt fogalmaz meg. A területi és ágazati célok összefüggő rendszert alkotnak.

Az ágazati fejlesztési célkitűzések azokat az általános érvényű megyei társadalmi, gazdasági és infrastrukturális fejlesztési célkitűzéseket fogalmazzák meg, amelyek valóra váltása a jelenlegi ismeretek szerint jellemzően az ágazati stratégiák megvalósítására irányuló ágazati operatív programok keretei között képzelhető el.

A területi fejlesztési célkitűzések pedig azokat az adott térségre szabott társadalmi, gazdasági és infrastrukturális fejlesztési célkitűzéseket fogalmazzák meg, amelyek megvalósítása a jelenlegi ismeretek szerint jellemzően a területi stratégiák megvalósítására irányuló Terület- és Településfejlesztési Operatív Program keretei között képzelhető el.

A területfejlesztési stratégiai program célrendszerének kialakításakor figyelembe vett és a 2014-2020-as időszak Európai Unió támogatási rendszerét alapvetően meghatározó programok a következők:

- Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program [GINOP]
- Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program [EFOP]
- Környezeti és Energetikai Hatékonysági Operatív Program [KEHOP]
- Intelligens Közlekedésfejlesztés Operatív Program [IKOP]
- Terület- és Településfejlesztési Operatív Program [TOP]
- Magyar Halászati Operatív Program [MAHOP]
- Vidékfejlesztési Program [VP]
- Közigazgatás-és Köszolgáltatás-fejlesztés Operatív Program [KÖFOP]
- Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Program [RSZTOP]

Zala Megye Területfejlesztési Programjának hét ágazati stratégiai célkitűzése:

1. KKV-k és nemzetközi nagyvállalatok aktivitásának élénkítése
2. Jövő centrikus, piacképes gazdasági tevékenységek fejlesztése
3. Hagyományokon alapuló gazdasági ágazatok megerősítése, hozzáadott érték növelése
4. A jövő iparágait és a hagyományos ágazatokat támogató rugalmas képzési rendszer
5. Társadalmi depresszió kezelése felkészítés a munkára
6. Egészséges, vonzó, emberközpontú épített- és természeti környezet
7. Korszerű, elérhető intézményi struktúra és szolgáltatás-rendszer, egyenlőtlenségek csökkentése

A 1.), 2.), és 3.) gazdasági jellegű ágazati célkitűzések arra koncentrálnak, hogy a várhatóan elérhető eszközökkel, a prioritásokban megfogalmazott beavatkozásokkal középtávon megfelelő mértékben előre lehessen lépni a jól működő fejlett gazdaság 2030-ra történő valóra váltása érdekében. Ehhez egyrészt mozgósítani kívánja a helyben már meglévő hagyományokon alapuló, de jövő centrikus KKV és/vagy piacképes gazdasági nemzetközi nagyvállalati potenciálokat, másrészt befektetés ösztönzési, vállalkozásfejlesztési, általános gazdaságfejlesztési tevékenység révén kívánja bővíteni a megye gazdasági potenciálját. A piacképes gazdasági tevékenységek fejlesztése a hagyományokon alapuló gazdasági ágazatok megerősítése és hozzáadott érték növelése alapvető fontosságú ahhoz, hogy Zala megyében fenntartható pályán fejlődő jól működő, fejlett gazdaság alakuljon ki.

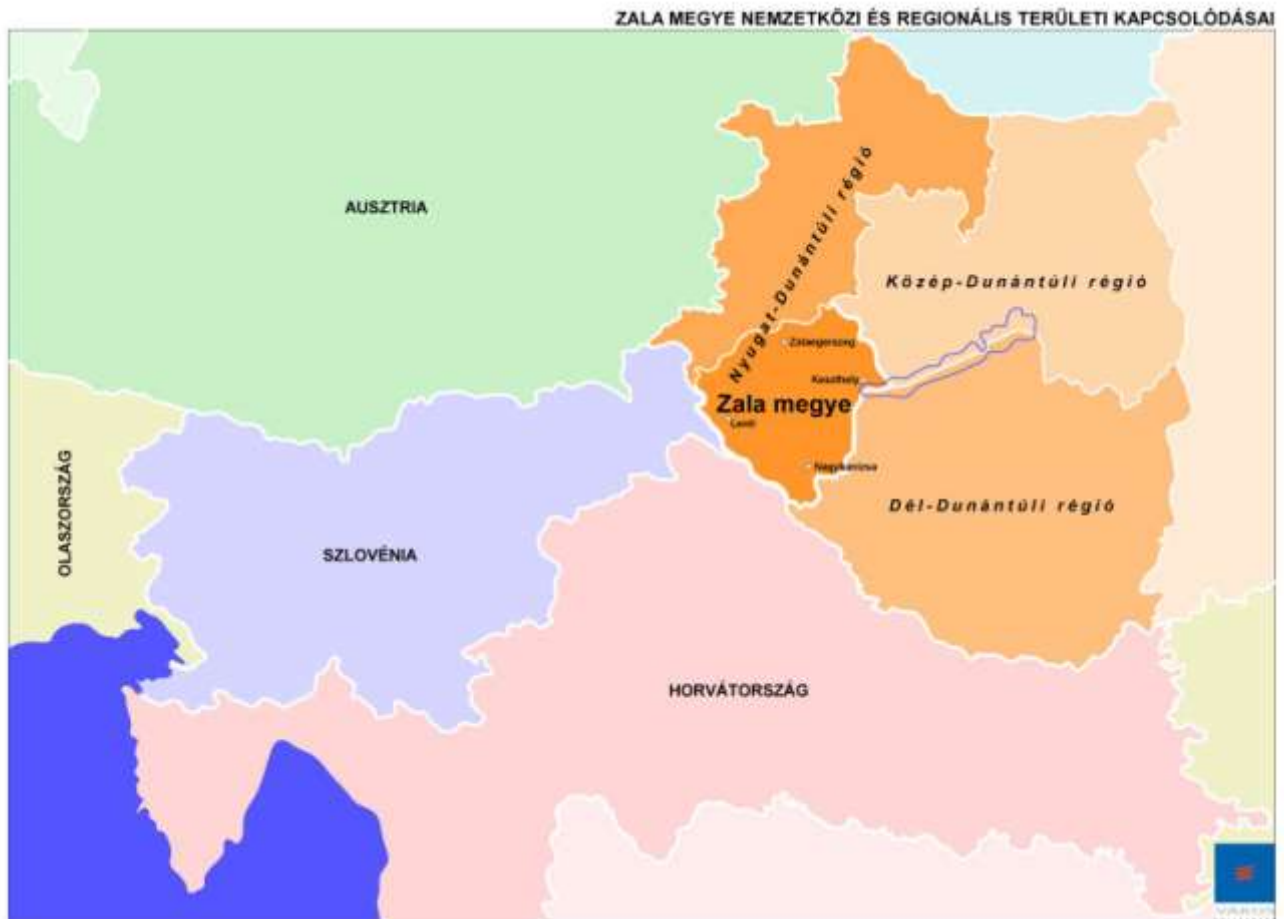
A 4.) és az 5.) stratégiai célkitűzés a foglalkoztatás bővítésére és a társadalmi kohézió erősítésére kitűzött hosszú távú cél elérését segíti, koncentrálna Zala megye jelenkori szegregált és hátrányos helyzetű társadalmi csoportjainak a munka világába történő vissza, illetve bevezetésére, az oktatási rendszer valós helyi munkaerő keresleti igényeken alapuló fejlesztésére. A foglalkoztatás bővítése kapcsán fontos utalást tenni a közfoglalkoztatás 2014. évi céljairól szóló 1199/2014. (IV.01.) számú Kormány határozatban foglalt pontokra is, hiszen Zala megye 258 települése közül 63 adott be 94 db kérelmet 2014. évre a közfoglalkoztatási programra, illetve arra, hogy 2014. június végén több mint 8000 fő volt közfoglalkoztatotti jogviszonyban. A jövő iparágait és a hagyományos ágazatokat támogató rugalmas képzési rendszer, a társadalmi depresszió kezelése, a felkészítés a munkára a fenntartható gazdasági fejlődés és a fenntartható társadalmi fejlődéshez nélkülözhetetlen középtávú célok, amelyek a foglalkoztatás bővítése és a társadalmi kohézió erősítése hosszú távú céljainak valóra váltásához nélkülözhetetlen középtávú fejlesztési célokat jelentenek.

A 6.) és a 7.) stratégiai célkitűzés a társadalmi, a természeti és a fizikai szempontból élhető környezetre vonatkozóan 2030-ra megfogalmazott hosszú távú célkitűzés előmozdítását segíti elő. Az egészséges, vonzó, emberközpontú épített- és természeti környezet, valamint a korszerű, elérhető intézményi struktúra és szolgáltatásrendszer, az egyenlőtlenségek csökkentése a környezeti és társadalmi szempontból fenntartható fejlődési pályán mozgó, élhető Zala megye hosszú távú céljának valóra váltásához nélkülözhetetlen középtávú cél.

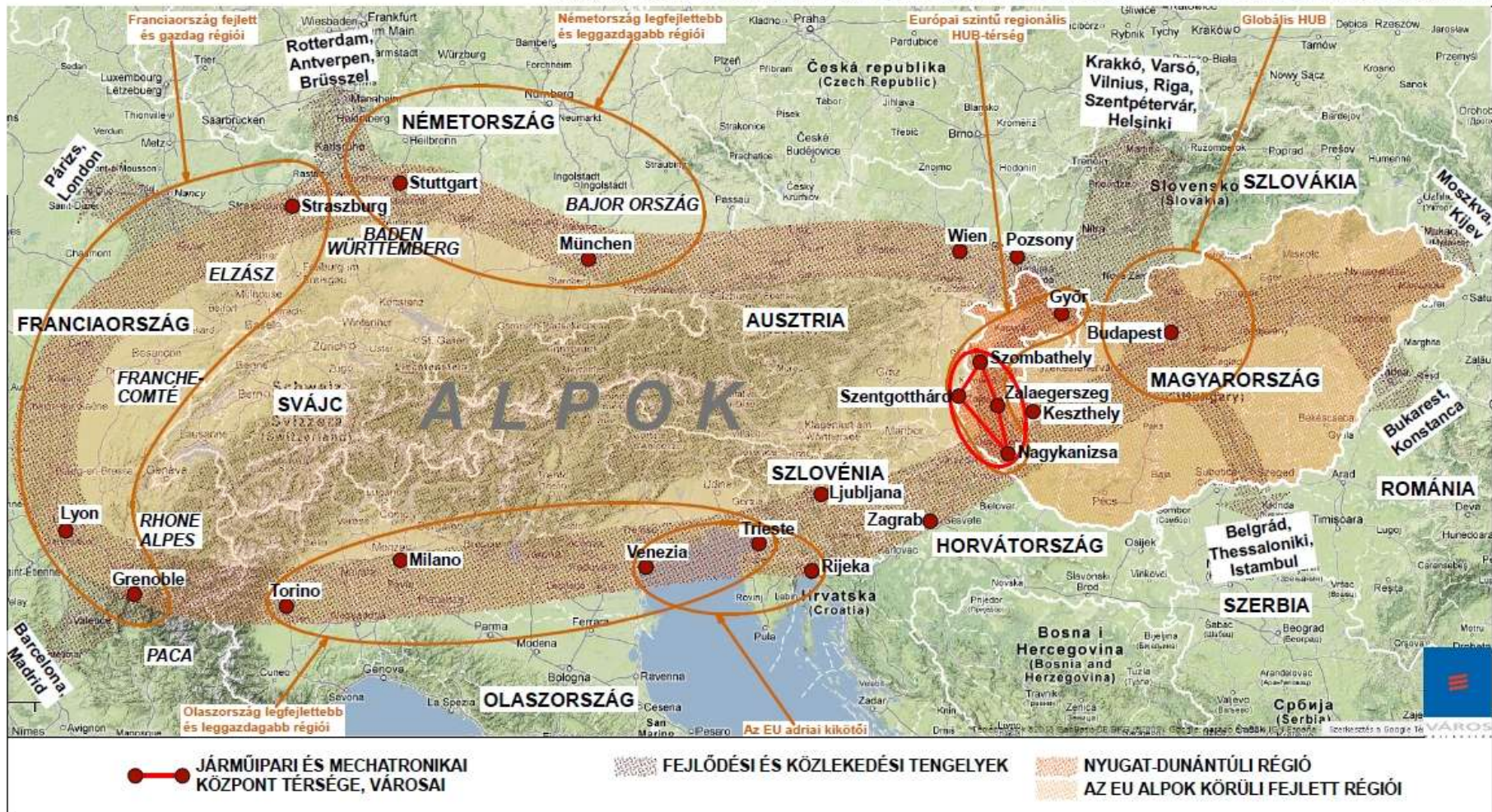
Az ágazati stratégiai célok között erős kapcsolat áll fenn. A különböző társadalmi, gazdasági környezeti célok egymás hatásait is erősítik. A kitűzött célok részleges megvalósulása csak rövid távon és csak egy-egy

területet illetően hozhat eredményeket, de hosszú távon Zala megye társadalmi – gazdasági - környezeti értelemben vett fenntartható fejlődése csak a kitűzött célok együttes megvalósulása esetén érhető el.

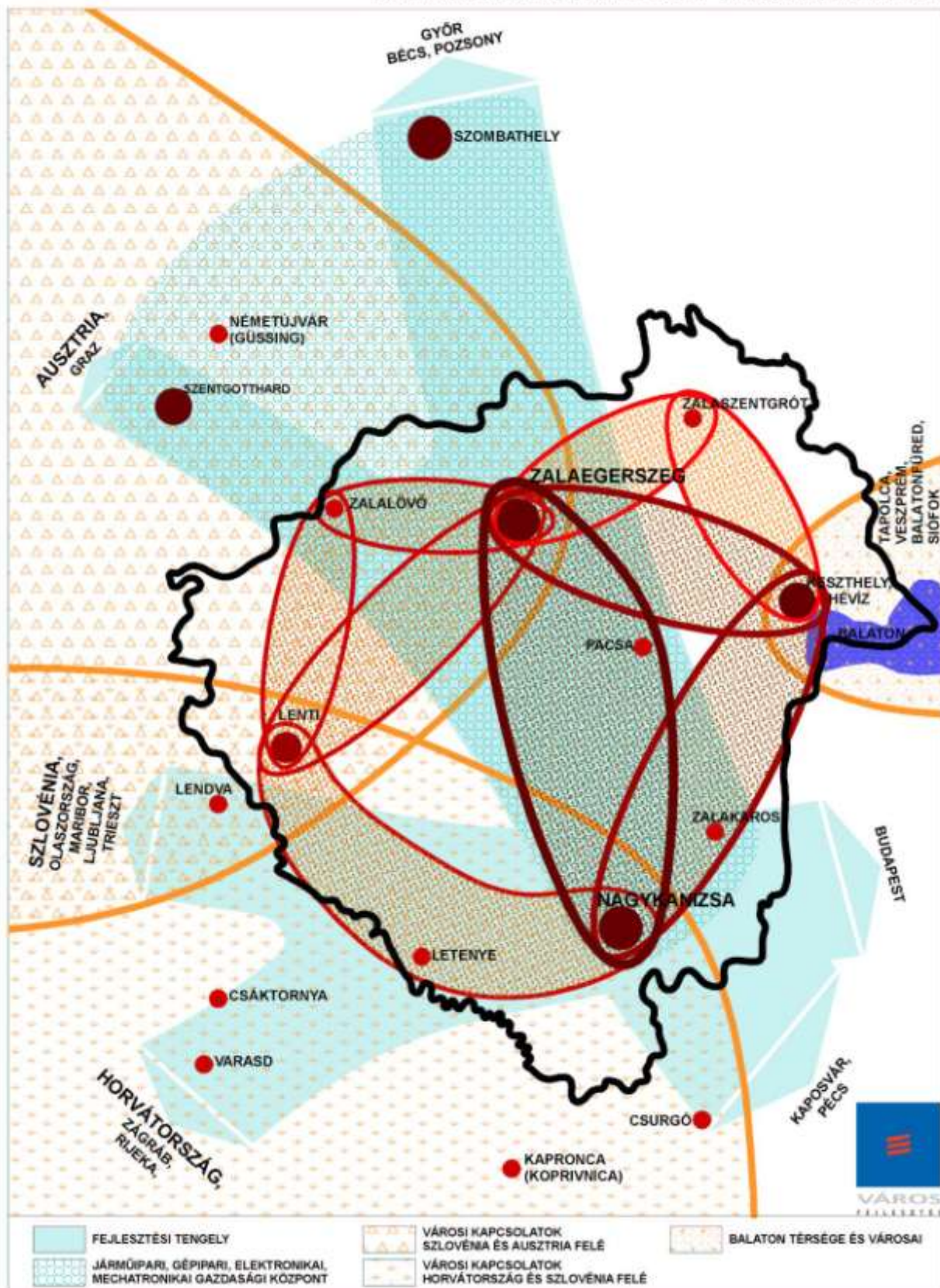
A területi célok Zala megye stratégiai térstruktúrájának megfelelően kerültek megfogalmazásra Zala megye nemzetközi és regionális területi kapcsolatainak, az EU Alpok körüli fejlett régiói között betöltött térszerkezeti pozíciójának és Zala megye stratégiai térszerkezetének alapján, amelyeket a következő három ábra mutat be.

ZALA MEGYE TÉRSZERKEZETI POZÍCIÓJA AZ EU ALPOK KÖRÜLI FEJLETT RÉGIÓI KÖZÖTT

ZALA MEGYE STRATÉGIAI TÉRSZERKEZETE

A területi célok egy-egy meghatározott földrajzi egységre irányulnak, amelyek a megye térszerkezetét meghatározó három nagyobb város – Zalaegerszeg M.J.V., Nagykanizsa M.J.V. és Keszthely Város – várostérségei körül rajzolódnak ki Zala megye stratégiai térszerkezetének megfelelően.

A HÁROM TERÜLETI STRATÉGIAI CÉLKITŰZÉS:

- 1. Észak-Zala gazdaság- és iparfejlesztése (Zalaegerszeg, Pacsa, Zalalövő, Zalaszentgrót és térsége)**
- 2. Dél-Zala (Nagykanizsa, Zalakaros, Lenti és Letenye térsége) diverzifikált újraiparosítása és gazdaságának revitalizációja**
- 3. Zala balatoni térsége (Keszthely és Hévíz térsége) kreatív tudásra és természeti értékekre épülő fejlesztése**

Az alábbi ábrán rögzített területi felosztást és ahhoz kapcsolódó, fent említett stratégiai területi célokat Zala Megye Területfejlesztési Konceptiója Javaslattevő Fázis Zala Megyei Közgyűlés által jóváhagyott dokumentuma rögzíti. A jóváhagyott területi felosztás és célok a Megyei Területfejlesztési Konceptió Javaslattevő Fázisának kidolgozása során a forProjekt Kft által készített, kartogramokkal részletesen alátámasztott szöveges dokumentumban foglalt társadalmi-gazdasági elemzés kiértékelése és további fejlesztési dokumentumok alapján kerültek meghatározásra. Az említett társadalmi-gazdasági elemzés részletesen vizsgálta és bemutatta a megye társadalma helyzetének és átalakulási folyamatainak térbeli, területi vetületét. A megyei fejlesztések térbeli, területi vetületének meghatározását nagymértékben elősegítette az a szakértői műhelymunka is, amely Zala Megye Balatoni térsége (Keszthely és Hévíz térsége) fejlesztéseinek megalapozása érdekében folyt. A Területfejlesztési Konceptióban és a Területfejlesztési Programban megjelenített területi dimenzió és kiemelt fejlesztési térségek meghatározását alapvetően befolyásolták az Országos Területfejlesztési Konceptióból levezetett és a Megyei Területfejlesztési Konceptióban megjelenített térhasználati elvek, amelyek a hatékony területhasználatot és a kiegyensúlyozott területfejlesztést irányozzák elő. A gazdaságfejlesztés érdekében történő, a térségi foglalkoztatást hatékony növelését szolgáló munkahelyteremtő ipari fejlesztések megvalósítása során prioritást élveznek azok a munkahelyteremtő beruházások, amelyek nagy népességszámú és környezetüknél nagyobb népsűrűségű területeken valósulnak meg és kiszolgálásuk a közösségi közlekedési eszközökkel megvalósítható. Ennek megfelelően a megye területének és népességének jelentős részére kiható megyei jelentőségű - iparfejlesztésre, ipari munkahelyteremtésre épülő - gazdaságfejlesztés a két Megyei Jogú Városban (Zalaegerszegen és Nagykanizsán), valamint a Keszthelyi járásban (Keszthely-Sármellék ipari-szolgáltató övezet) illetve a Lenti járásban valósul meg, egymást kölcsönösen erősítő kölcsönhatásban (szinergiában). A két megyei jogú város gazdasági súlyát és a megye népességének foglalkoztatásában betöltött meghatározó szerepét jelzi, hogy Zalaegerszeg MJV és Nagykanizsa MJV munkáltatói a 2011-es népszámlálás ingázási adatai szerint külön-külön is több kisváros munkavállaló körű népességének megfelelő számú dolgozót foglalkoztattak funkcionális várostérségeik lakosságából. Az említett munkavállalók jelentékeny hányada olyan hátrányos helyzetű településen, illetve kistépülésen él, amely önmagában általában nem tud a népessége megtartásához, illetve növeléséhez szükséges mennyiségű, gazdasági és társadalmi szempontból hosszú távon fenntartható helyi munkahelyet teremteni a piaci szférában. Ezért az említett falvak hosszú távú fennmaradásának gazdasági előfeltételei a közeli megyei jogú városban, illetve nagyobb városban, mint térségi szintű munkaerő piaci központban gazdaságosan megvalósítható, életképes munkahelyteremtő beruházásokkal biztosíthatóak. A gazdaságfejlesztésnek az iparfejlesztéshez kötődő dimenziója a munkahelyek teremtése és a tercier szektor fejlesztése szempontjából elsősorban az említett térségek fejlesztésének eredményeként bontakozhat ki. Zala Megye természeti, gazdasági, térszerkezeti adottságainak specialitása a megye keleti részén Zala Balatoni térségében a nemzetközi szinten is elsőrendű célpontként ismert turisztikai és egészségturisztikai attrakciók együttese. A három említett tényező alkotja azokat a térbeli sűrűsödéseket (csomópontokat) a népesség, a gazdaság, az ipar és a szolgáltatások szempontjából, amelyek globális megközelítésből is kirajzolódnak Zala Megye területére tekintve. Ezért az említett tényezők egyértelműen kirajzolják az ipar, a gazdaság és a szolgáltatások életképes fejlesztésének térbeli, területi dimenzióit és potenciális sűrűsödési pontjait a felsorolt településeken és térségeikben. Az említettekhez mintegy alapként társul Zala Megye egészének vonzó természeti környezete és ökoturisztikai szempontból kedvező adottságai, valamint az az

A területi célok a megye népességének területi elhelyezkedése és az adott területek sajátosságai szerint kerültek kijelölésre. A három területi cél a megye teljes területét figyelembe véve arányosan határoz meg fejlesztési célokat a térségekre vonatkozóan. A fenti területi célok érvényesítésének konkrét területi vetületeit a következő ábra mutatja be.

The map of Zala County is divided into several administrative and development regions, each with a specific color and strategy:

- Zalaegerszeg** (Light Blue): The central urban area.
- Észak-Zala** (Light Pink): The northern region, focusing on **GAZDASÁG ÉS IPARFEJLESZTÉSE** (Economic and Industrial Development).
- Dél-Zala** (Light Yellow): The southern region, focusing on **DIVERZIFIKÁLT ÚJRAIPAROSÍTÁS ÉS GAZDASÁGÁNAK REVITALIZÁCIÓJA** (Diversified Re-industrialization and Revitalization of the Economy).
- Zalaegerszegi Kistérség** (Light Purple): The area around Zalaegerszeg, focusing on **KREATÍV TUDÁSRA ÉS TERMESZETI ÉRTÉKEKRE ÉPÜLŐ FEJLESZTÉSE** (Development based on Creative Knowledge and Natural Values).
- Lenti** (Light Green): The western region, focusing on **ÉRTÉKES KÖRNYEZETI ÉRTÉKEK FELTÁRÁSÁNAK ÉS HASZNÁLATÁNAK** (Discovery and Use of Valuable Environmental Values).
- Nagykanizsa** (Light Orange): The eastern region, focusing on **ÉRTÉKES KÖRNYEZETI ÉRTÉKEK FELTÁRÁSÁNAK ÉS HASZNÁLATÁNAK** (Discovery and Use of Valuable Environmental Values).

Összhang a szomszédos megyék fejlesztési dokumentumaival

Ebben a fejezetben bemutatjuk a Zala Megye Területfejlesztési Konceptiójában meghatározott célrendszer illeszkedését a szomszédos megyék fejlesztési dokumentumaihoz.

Jövőkép	
Zala	Gazdag és harmonikusan fejlődő zöld Zala megteremtése, amely elsősorban egy összetartó társadalmat és tisztas megélhetést biztosító gazdasággal, erős területi kohéziót biztosító közlekedési rendszerrel és élhető települések együttműködő hálózatával – a természet egyensúlyát megőrizve – harmonikusan fejlődő megyét jelent.
Somogy	Somogy megye 2030-ra sokszínű természeti környezettel rendelkező, harmonikus, és az ott élők számára jó életminőséget biztosító, versenyképes, innovatív térséggé válik, ahol szolidáris közösségekre építve, egymást erősítve, egymás értékeire és adottságaira alapozva vannak jelen a szolgáltatásokban erős városok és a kedvező életteret adó vidéki térségek.
Vas	Vas megyét jó életszínvonalú, egyben nem romló demográfiai trendekkel jellemezhető, erős identitású kistérségek alkotják, melynek alapja a megújulásra képes gazdasága, illetve az egyedi kulturális, természeti értékek fenntartható hasznosítása. illetve a fejlett közlekedési és kommunikációs rendszere.
Veszprém	Vonzó, élhető és versenyképes térség: A Dunántúl szívében fekvő, ezerarcú természeti környezettel rendelkező, tradícióit gondoskodva őrző Veszprém megye egészséges társadalmának alkotó munkarejével, tudásával, innovációra való nyitottságával, feltörekvő gazdaságával vonzó, élhető és versenyképes térség. Olyan terület, ahol jó és biztonságos az élet, kultúrát a társadalom, megvalósul a kiemelkedő táji-, természeti és az emberi erőforrások fenntartható használata. Javul a környezet minősége, a helyi társadalom rétegei széleskörű együttműködésének is köszönhetően erősödik a közösség megtartó ereje és az indokolatlan egyenlőtlenségek mérséklődnek.
Mind Zala, mind szomszédos megyéi jövőképünkben a hangsúlyt az ott élő lakosság életminőségére, a harmonikus fejlődésre, a versenyképes gazdaságra, a természeti és épített környezet megóvására helyezik.	
Átfogó célok	
Zala	1. Jól működő, fejlett gazdaság 2. A foglalkoztatás bővítése és társadalmi kohézió 3. Élhető Zala megye
Somogy	1. A rendszeres munkajövedelmet szerzők arányának növelése 2. A megye belső erőforrásainak fenntartható hasznosítása az ökológiai, társadalmi és gazdasági szempontok figyelembe vételével 3. A szolgáltatásokhoz való hozzáférés egyenlő esélyének biztosítása minden somogyi ember számára
Vas	1. Foglalkoztatás bővítése 2. A gazdaság teljesítőképességének javítása 3. Munkaerő képzettségi szintjének javulása 4. Természeti és kulturális erőforrások fenntartható hasznosítása 5. Belső periferián lévő kistelepülések teljes leszakadásának megakadályozása
Veszprém	1. Gazdasági növekedés, a térségi potenciálokra építő, a versenyképességet fokozó gazdaságfejlesztés 2. A lakosság életminősége javítása, „jól léte” biztosítása, a társadalom fejlesztése 3. A térszerkezet tudatos alakítása, versenyképességet segítő szerkezetfejlesztés, a várostérségek összehangolt fejlesztése

Mind a négy terv 2020-ra fogalmazza meg az átfogó célok teljesülését. Az átfogó célok esetében különösen fontos, hogy azok megfeleltethetők legyenek az EU 2020 stratégia célkitűzéseinek, hiszen a különböző fejlesztési alapokból akkor tud sikeresen fejlesztési forrásokat lehívni a megye, ha azok egyúttal az EU stratégiai céljait is szolgálják.

A megyék átfogó céljai a már a jövőkép során is megfogalmazott három erőforrásnak – humán, a gazdasági és a természeti – megyei sajátosságoknak megfelelő fejlesztését kívánják eredményezni. Vas megye eltérően a másik három megyétől 5 átfogó célt fogalmazott meg, de itt is megfigyelhető a három kulcs erőforrás mind rendező erő.

Stratégiai ágazati célok	
Zala	1. A KKV-k és nemzetközi nagyvállalatok aktivitásának élénkítése 2. Jövő centrikus, piacképes gazdasági tevékenységek fejlesztése 3. Hagyományokon alapuló gazdasági ágazatok megerősítése, hozzáadott érték növelése 4. A jövő iparágait és a hagyományos ágazatokat támogató rugalmas képzési rendszer 5. A társadalmi depresszió kezelése, felkészítés a munkára 6. Egészséges, vonzó, emberközpontú épített és természeti környezet 7. Korszerű, elérhető intézményi struktúra és szolgáltatásrendszer, az egyenlőtlenségek csökkentése
Somogy	1. A piaci igényekre választ adó vállalkozói szektor megerősítése, a K+F+I folyamatok ösztönzése 2. Piacképes tudást biztosító képzési struktúra és a lakosság készségeinek fejlesztése 3. A helyi termelést, közösségek önellátását segítő fejlesztések támogatása 4. Közösségfejlesztés és a hátrányos helyzetű népesség-csoportok társadalmi integrációjának elősegítése 5. Az infrastrukturális elemek fejlesztése, kiépítése, a szolgáltatási intézményrendszer megerősítése
Vas	1. A térségi versenyképesség javítása 2. Természeti erőforrások fenntartható hasznosítása 3. Vidéki térségek fejlesztése, ezen belül a kistelepülések életképességének javítása térségi együttműködések révén 4. Megyén belüli és kívüli kapcsolatok erősítése
Veszprém	1. Gazdasági növekedés, versenyképes, innovatív gazdaság, kitörési pontokra épülő gazdaságfejlesztés a fejlődési potenciált hordozó ágazatok fejlesztésével, a foglalkoztatás bővítésével 2. A térségi és a helyi erőforrások fenntartható kihasználására épülő gazdaságfejlesztés: a Balaton térségére és az ipari-, innovációs tengelyekre specializált prioritásokkal 3. A vidékies térségek értékalapú megújítása, egészséges élelmiszertermelés és -ellátás, a vidék élhetőségének és életképességének fokozása, a térségek leszakadásának megállítása és újbóli fejlődési pályára állítása 4. Egészséges társadalom megteremtése 5. Kreatív, tudásalapú társadalom, korszerű gyakorlati tudás biztosítása 6. Közösségi megújulás, értéktudatos és szolidáris társadalom kialakítása 7. Természeti-, táji és egyéb stratégiaileg fontos erőforrások megőrzése fenntartható használata, energiahatékonyság és környezetünk védelme 8. Térségi potenciálokra alapozott, a gazdaság versenyképességének javítását szolgáló, fenntartható térszerkezet kialakítása a mobilitás támogatása, az elérhetőség javítása, a közlekedés fejlesztése 9. A lakosság életminősége javítása, jól léte biztosítása, a társadalom fejlesztése 10. Városok és várostérségek összehangolt és integrált fejlesztése

Mind a négy terv a 2014-2020-as időszakban elérendő stratégiai célokat fogalmazta meg, bár eltérő koncentráltsággal: Veszprémben 10, Zalában 7, Somogyban 5, Vas megyében pedig 4 stratégiai célhoz rendelték a legfontosabb fejlesztési prioritásokat, melyek az átfogó célok valamelyikének közvetlen elérését segíthetik. Ezzel szemben Vas megye tervében az egyes stratégiai célok több átfogó cél elérését is támogathatják.

A stratégiai célok már jól tükrözik az egyes megyék eltérő sajátosságaiból fakadó különböző fejlesztési hangsúlyokat.

Stratégiai területi célok	
Zala	1. Észak-Zala gazdaság- és iparfejlesztése (Zalaegerszeg, Pacsa, Zalalövő, Zalaszentgrót és térsége) 2. Dél-Zala (Nagykanizsa, Zalakaros, Lenti és Letenye térsége) diverzifikált újraiparosítása és gazdaságának revitalizációja 3. Zala balatoni térsége (Keszthely és Hévíz térsége) kreatív tudásra és természeti értékekre épülő fejlesztése
Somogy	1. Balaton kiemelt üdülőkörzet komplex fejlesztése 2. Kaposvár centrum szerepének erősítése, a város és vonzáskörzetének fejlesztésével 3. Járásközpontok, városok funkcióinak megerősítése 4. Vidéki térségekben lakók életminőségének javítása, területi különbségek mérséklése 5. Somogy megye horvát határ menti térségének fejlesztése
Vas	1. Szombathelyi agglomeráció térsége 2. Sárvár- Celldömölk térsége 3. Körmend-Vasvár-Szentgotthárd térsége 4. Belső periferián lévő kistelepülések
Veszprém	10 járás célkitűzései
A területfejlesztési koncepció célrendszerében az egyes megyék meghatározták kiemelten fejlesztendő területi egységeiket is; Veszprém megyében a területiség a járások vonatkozásában jelent meg. Somogy megyében a két kiemelt területi egység mellett térségtípusokra (járásközpontok, városok, ill. vidéki térségek) fogalmaztak meg célokat. A területfejlesztési koncepciókban a területi célok képesek leginkább a helyi adottságoknak megfelelő fejlesztési célokat kijelölni és fontos szerepük van a települési és térségi identitás kialakításában és megőrzésében is.	

3) A prioritások azonosítása

Zala Megye Területfejlesztési Konceptiója Javaslatételi fázis c. dokumentuma a következő prioritásokat határozta meg.

1. Innovatív, jövőbeni húzóágazatok fejlődésének és hálózatosodásának elősegítése
2. Helyi értékekre épülő versenyképes gazdaság megteremtése
3. Oktatási, képzési és közszolgáltatási fejlesztések a társadalmi kohézió és a gazdaság erősítése érdekében
4. Integrált programok a szegénység és kirekesztettség kezelésére és a fiatalok elvándorlásának mérséklése érdekében
5. Integrált környezetvédelmi programok a következő generációk életesélyeinek megtartása és a környezeti szempontból fenntartható fejlődés érdekében
6. A városi szövet és a települési épített környezet fenntartható fejlesztése
7. Összehangolt infrastrukturális fejlesztések a területi kohézió erősítése érdekében

Az következőkben definiálásra kerülnek a program fejlesztési prioritásai.

Az egyes prioritások kifejtése során az alábbi szempontok kerültek megvizsgálásra:

- Melyek azok a helyzetelemzés során feltárt problémák, amelyekre az adott prioritás mint megoldási javaslat irányul?
- Milyen módon kapcsolódik közvetlenül az adott prioritás a területfejlesztési koncepció stratégiai céljaihoz, illetve az EU 2020 tematikus célkitűzéshez?
- Melyek azok a tervezett intézkedések, amelyek megvalósítása 2014-2020 között ahhoz szükséges, hogy a kitűzött stratégiai célok megvalósuljanak?
- Milyen mérhető és számszerűsíthető indikátorokkal lehet az adott prioritás keretében tervezett intézkedések hatékonyságát mérni?
- Mekkora az a forrástömeg, amely szükséges az intézkedések megvalósításához?
- És végül mely szervezetek lehetnek az intézkedések lebonyolításban közreműködő szereplők?

A prioritás megnevezése	1. Innovatív, jövőbeni húzóágazatok fejlődésének és hálózatosodásának elősegítése
A prioritás indoklása A helyzetelemzés során feltárt problémák, amelyekre a prioritás irányul	▪ Csökkenő gazdasági teljesítmény (2010-ben alig 5%-kal haladta meg a 2000-es évek szintjét) ▪ Alacsony K+F kapacitás és ráfordítás ▪ Csökkenő beruházási mérték ▪ Törékeny, ciklikus ingadozásoknak kitett gazdaság, a helyi kötődéssel nem rendelkező gazdasági szereplők nagy száma
Prioritás kapcsolódása a területfejlesztési koncepció stratégiai céljaihoz	(1.) KKV-k és nemzetközi nagyvállalatok aktivitásának élénkítése (2.) Jövő centrikus, piacképes gazdasági tevékenységek fejlesztése (3.) Hagyományokon alapuló gazdasági ágazatok megerősítése, hozzáadott érték növelése
A prioritás kapcsolódása az EU 2020 tematikus célkitűzésekhez és a beruházási prioritásokhoz	(1.) A kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció megerősítése (2.) Az IKT-khoz való hozzáférés elősegítése és e technológiák használatának és minőségének fokozása (3.) A KKV-k versenyképességének fokozása (8.) A foglalkoztatás és a munkavállalói mobilitás ösztönzése ERFA rendelet 5. cikk (8) (b) a foglalkoztatás barát növekedés elősegítése a saját belső potenciál kifejlesztése révén, az adott területeket érintő területi stratégia részeként, beleértve a hanyatló ipari régiók átalakítását, valamint a konkrét természeti és kulturális erőforrások fejlesztését, illetve az ezekhez való hozzáférhetőség javítását ERFA 5. cikk (3) c) a termék- és szolgáltatásfejlesztésre irányuló fejlett kapacitás megteremtésének és kiterjesztésének elősegítése <u>A kapcsolódás bemutatása:</u> A prioritás klasszikusan gazdaságfejlesztési jellegű, céljai között kiemelt helyen szerepel a foglalkoztatás növelése, a megye versenyképességének javítása.
A prioritáshoz kapcsolódó ágazati fejlesztési igények beazonosítása	GINOP: • Zalai üzleti, vállalkozói infrastruktúra fejlesztése • Vállalati K+F+I tevékenységek támogatása • Zalai K+F+I együttműködések és kezdeményezések • Zalai kutatóintézeti kiválóság • Megyei és regionális vállalkozói együttműködések fejlesztése • Zalai üzleti, vállalkozói készségek fejlesztése • Zalai munkahely-teremtést és megőrzést célzó fejlesztések • Zalai vállalkozások munkavállalóinak képességfejlesztése • Befektetésösztönzés, vállalkozásfejlesztés, városfejlesztés • Zalai vállalkozások megújuló energiafelhasználását, energiahatékonyságát és erőforrás-hatékonyságát javító fejlesztések • A zalai IKT szektor fejlesztése képzéssel és innovációs képességnöveléssel • A zalai digitális gazdaság fejlesztése • A zalai szélessávú infrastruktúra fejlesztése • Az informatikai írástudás fejlesztése • Zala-NET közháló kiépítése
A prioritás keretében tervezett intézkedések	1. Megyei Iparfejlesztési Program - a Nyugat Pannon Járműipari és Mechatronikai Központ részeként Elsősorban gép- és járműipari, valamint mechatronikai elektrotechnikai ipari gyártó kapacitások és K+F+I központ fejlesztése, ipari területek fejlesztése.

Területi relevancia: teljes megye, kiemelten a megye meglévő működő ipari parkjai (Nagykanizsa, Keszthely-Hévíz, Zalaegerszeg, Letenye, Lenti, Zalaszentgrót)

Potenciális kedvezményezett kör: önkormányzatok, önkormányzati GT-k, gazdaságfejlesztési szervezetek, vállalkozások, start-up és spin-off vállalkozások, kutatóintézetek, FOI-k

Kiemelt vagy nagyprojektek relevanciája: TOP 1-es vezérprojektek, GINOP-os nagyprojektek

2. Megyei Integrált Gazdaságfejlesztési és Innovatív Vállalkozásfejlesztési Program

Egyrészt befektetés ösztönzési program a hazai és nemzetközi nagyvállalkozások munkahelyteremtő beruházásainak előmozdítása érdekében, másrészt komplex megyei vállalkozás-élénkítési, vállalkozásfejlesztési program megvalósítása, illetve innovatív technológián, termékfejlesztésen alapuló egyedi kezdeményezések ösztönzése a KKV szektorban.

Inkubátorházak fejlesztése, vállalkozásfejlesztést elősegítő tanácsadó és pénzügyi ösztönzők fejlesztése és ezen eszközöket kezelő intézményi rendszerek fejlesztése.

Területi relevancia: teljes megye, kiemelten Nagykanizsa, Zalaegerszeg, Keszthely és kisvárosok

Potenciális kedvezményezett kör: önkormányzatok, önkormányzati GT-k, gazdaságfejlesztési szervezetek, vállalkozások, MMK, FOI-k, képző szervezetek

Kiemelt vagy nagyprojektek relevanciája: TOP 6-os vezérprojektek, GINOP-os nagyprojektek

3. Térségi léptékű integrált gazdaságfejlesztés

Vállalkozások letelepedését segítő terület előkészítési tevékenységek különösen a kisvárosokban felhagyott volt ipari-gazdasági (barnamezős) területek feltárása révén. Helyi és térségi léptékű gazdaságfejlesztéshez szükséges települési háttér-infrastruktúra fejlesztése (elérhetőség javítása - út, híd, iparvágány).

Területi relevancia: teljes megye, kiemelten Zala megye a járási központok

Potenciális kedvezményezett kör: önkormányzatok, önkormányzati GT-k, gazdaságfejlesztési szervezetek, KKV-k, MMK, képző szervezetek

Kiemelt vagy nagyprojektek relevanciája: TOP1-es és 6-os vezérprojektek, GINOP-os nagyprojektek

4. Logisztikai, kiszolgáló és terciér szektor fejlesztése

A nemzetközi kereskedelem, a logisztika és a gazdaság innovációs bázisának erősítése és fejlesztése a kedvező térszerkezeti pozíció kiaknázásával határon átnyúló együttműködésben. Logisztikai központok fejlesztése.

Szolgáltató szektor integrált fejlesztése továbbá információs és kommunikációs technika (IKT) termék- és szolgáltatás-fejlesztés.

Energetikai K+F+I központ a megújuló energiák hasznosítására.

Területi relevancia: teljes megye, kiemelten Nagykanizsa, Letenye, Lenti, Zalaegerszeg, Zalalövő, Rédics, Murakeresztúr, Sármellék

Potenciális kedvezményezett kör: önkormányzatok, önkormányzati GT-k, gazdaságfejlesztési szervezetek, KKV-k, IKT vállalkozások, képző szervezetek, nonprofit szervezetek

Kiemelt vagy nagyprojektek relevanciája: TOP1-es vezérprojektek, GINOP-os nagyprojektek

A megye, azaz a tervezésért felelős szervezet saját felelősségébe tartozó beavatkozások: TOP 1.1-1.2, 6.1-6.2 prioritások alá tartozó fejlesztések, az Operatív Program szerint.

Indikátorok meghatározása²	A foglalkoztatás növekedése a támogatott vállalkozásoknál A vállalkozások K+F kiadásainak növekedése A kutatóintézetekkel együttműködő vállalkozások számának növekedése A programokban résztvevők száma, ezen belül a munkanélküliek száma Az e-befogadás programokkal elért állampolgárok száma A legalább 30 Mb/s sávszélességre alkalmas szélessávú infrastruktúrát elérő háztartások száma A támogatott közösségi pontok száma
Indikatív forrásallokáció	1. intézkedés: TOP: 8.000 mFt GINOP: 33.500 mFt
	2. intézkedés: TOP: 4.400 mFt GINOP: 30.000 mFt
	3. intézkedés: TOP: 3.800 mFt GINOP: 2.000 mFt
	4. intézkedés: TOP: 2.700 mFt GINOP: 12.400 mFt
	1. Prioritás összesen: TOP: 18.900 mFt GINOP: 77.900 mFt Mindösszesen: 96.800 mFt
A program lebonyolításban közreműködő szereplők	Zala Megyei Önkormányzat – program koordinátor Zalai helyi gazdaságfejlesztéssel foglalkozó menedzsment szervezet (Zala Megye Közgyűlésének 100 %-os tulajdonában levő szervezet vagy szervezeti egység) – részprogram koordinátor, pályázati alapkezelő és/vagy végső kedvezményezett Zala Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány – részprogram koordinátor, pályázati alapkezelő és/vagy végső kedvezményezett Települési önkormányzatok, kiemelten MJV Önkormányzatok – részprogram koordinátor és/vagy végső kedvezményezett Kedvezményezettek köre: ld. fent

² Az indikátorok a folyamatban lévő egyeztetések alapján módosulhatnak.

A prioritás megnevezése	2. Helyi értékekre épülő versenyképes gazdaság megteremtése
A prioritás indoklása A helyzetelemzés során feltárt problémák, amelyekre a prioritás irányul	▪ Csökkenő gazdasági teljesítmény (2010-ben alig 5%-kal haladta meg a 2000-es évek szintjét) ▪ Alacsony K+F kapacitás és ráfordítás ▪ Csökkenő beruházási mérték ▪ Törékeny, ciklikus ingadozásoknak kitett gazdaság, a helyi kötődéssel nem rendelkező gazdasági szereplők nagy száma
Prioritás kapcsolódása a területfejlesztési koncepció stratégiai céljaihoz	(1.) KKV-k és nemzetközi nagyvállalatok aktivitásának élénkítése (2.) Jövő centrikus, piacképes gazdasági tevékenységek fejlesztése (3.) Hagyományokon alapuló gazdasági ágazatok megerősítése, hozzáadott érték növelése
A prioritás kapcsolódása az EU 2020 tematikus célkitűzésekhez és a beruházási prioritásokhoz	(3.) A KKV-k versenyképességének fokozása (8.) A foglalkoztatás és a munkavállalói mobilitás ösztönzése ERFA rendelet 5. cikk (8) (b) a foglalkoztatás barát növekedés elősegítése a saját belső potenciál kifejlesztése révén, az adott területeket érintő területi stratégia részeként, beleértve a hanyatló ipari régiók átalakítását, valamint a konkrét természeti és kulturális erőforrások fejlesztését, illetve az ezekhez való hozzáférhetőség javítását ERFA 5. cikk (3) c) a termék- és szolgáltatásfejlesztésre irányuló fejlett kapacitás megteremtésének és kiterjesztésének elősegítése <u>A kapcsolódás bemutatása:</u> A prioritás klasszikusan gazdaságfejlesztési jellegű, céljai között kiemelt helyen szerepel a foglalkoztatás növelése, a megye versenyképességének javítása.
A prioritáshoz kapcsolódó ágazati fejlesztési igények beazonosítása	GINOP: • „Közép-Európa Gyógyászati és Rekreációs Központ” térségi komplex program–gyógyhelyi fejlesztések • Közép-Európa Gyógyászati és Rekreációs Központ” térségi komplex program – Keszthelyi Helikon Kastélymúzeum integrált turisztikai projektsomagja • „Közép-Európa Gyógyászati és Rekreációs Központ” térségi komplex program – Nyugat-Balaton komplex turisztikai programja (part menti települések) • Zalai gyógydesztinációk és a kapcsolódó szolgáltatások fejlesztése • Zalai Ökoturisztikai Hálózatok fejlesztése a Balaton-felvidéki és az Őrségi Nemzeti Park bevonásával • Zala Kétkeréken – az IronCourtainTrail (Vasfüggöny) EuroVELO 13 és a Balatoni Bringakörút összekötése • Zal-A-ktív turisztikai program • Sport- és egészségturizmus fejlesztése • A Szent Márton és a Mária zarándokutak zalai kapcsolódásai – Homokkomárom, Bucsuszentlászló fejlesztésével • Zalai Borút program (TOP 1-ből megvalósításra nem kerülő elemek és ütemek) • Zalai szállodák szolgáltatásainak minőségi fejlesztése MAHOP: • A zalai élővizekre (Balaton) alapozott fenntartható halászat • A zalai mesterséges vizekre, akvakultúrára alapozott versenyképes halászat VP: • A zalai agrárium kutatási, képzési és szaktanácsadási programja

	• Versenyképes zalai agrárgazdaság • Zalai élelmiszerlánc szervezése GINOP, VP: • Zalai Ifjúsági és Szociális Turizmusfejlesztési program (TOP-ból megvalósításra nem kerülő elemek és ütemek) • Zalai Termál Kisvilág program (TOP-ból megvalósításra nem kerülő elemek és ütemek) GINOP, KEHOP, VP: • Egészséges élelmiszer/Kiskanizsa, Bajcsa (GINOP, KEHOP, VP)
A prioritás keretében tervezett intézkedések	1. Megyei Turizmusfejlesztési Program Zala turisztikai fejlesztési terveinek középpontjában Közép-Európa legversenyképesebb gyógyászati és rekreációs térségének kialakítása áll, ami magában foglalja a turisztikai kínálat minőségének javítását, az egészségturizmus fejlesztését, és a családbarát szolgáltatások körének bővítését. Megyei komplex egészségturisztikai termék fejlesztése a gyógyturizmus, a sport a wellness, a rekreációs és családbarát szolgáltatások és attrakciók fejlesztése révén. <i>Területi relevancia: Keszthely, Hévíz, Zalakaros, Nagykanizsa, Zalaegerszeg, Kehidakustány, Lenti, Zalaszentgrót, Gyenesdiás, Zalasabbar</i> Megyei komplex ökoturisztikai termék fejlesztése a falusi turizmus szolgáltatásai (szálláshely, horgászat, kerékpározás, természetjárás, helyi termékpiac) és az attrakciók fejlesztése révén. <i>Területi relevancia: Kis-Balaton, Keszthely, Mura mentén, Lenti, Letenye, Nagykanizsa és Zalaegerszeg térsége</i> Konferencia és üzleti turizmus fejlesztése multifunkcionális (konferencia, sport, kultúra rendezvények igényeit egyaránt kielégíteni képes) központok kialakítása, a vadászati turizmus fejlesztése és szálláshelybővítés révén. <i>Területi relevancia: Nagykanizsa, Keszthely, Hévíz, Zalaegerszeg</i> Turizmus szervezeti rendszerének átfogó fejlesztése (termék alapú klaszterizáció elsősorban a gyógy – és az egészségturizmusban, illetve területi alapú szervezeti rendszerfejlesztés), kiegészülve a helyi közösségek turistabarát szemléletének formálásával, hagyományok ápolásával, zalai identitástudat erősítésével hozzájárulva a Zala brand kialakulásához. <i>Területi relevancia: Teljes Zala megye</i> <i>Potenciális kedvezményezett kör:</i> önkormányzatok, gazdaságfejlesztési szervezetek, vállalkozások, nemzeti parkok, erdőbirtokosságok, Natura 2000 területtulajdonosok, nonprofit szervezetek <i>Kiemelt vagy nagyprojektek relevanciája:</i> TOP 1.1 és 1.2-es vezérprojektek, ágazati OP-kból megvalósítandó nagyprojektek 2. Alternatív Hálózati Gazdaságfejlesztési Program Helyi alapanyagokra épülő élelmiszer feldolgozóipari kisüzemek fejlesztése Termálvízre alapozott kertészeti kultúrák létrehozása, élelmiszer feldolgozás hozzáadott érték növelése érdekében Helyben termelt élelmiszerek, erdei termékek rövid csatornás, közvetlen értékesítési láncának kialakítása „Háztáji” program a saját célú és helyi piacon értékesíthető élelmiszertermelés élénkítésére Bio-gazdaságok kialakításának, fejlesztésének és piacra juttatásának zalai támogatási rendszere Fenntartható élővízi halászat feltételeinek megteremtése a Balatonon és a mesterséges vizeken. <i>Területi relevancia: Zalaegerszeg, Zalaszentgrót, Pacsa, Zalalövő illetve térségeik Nagykanizsa, Lenti, Letenye, Zalakaros és térségeik, Keszthely, Hévíz és térsége</i>

	Újraiparosítás és hozzáadott értéknövelés a bútort-, építő- és kerámia iparban, valamint a feldolgozóiparban (faipar, textilipar, élelmiszeripar) tradicionális zalai faipar revitalizációja, megújuló energetika, passzívház stb. <i>Területi relevancia:</i> teljes megye, kiemelten Nagykanizsa, Lenti, Letenye, Zalaegerszeg, Zalaszentgrót, Nova <i>Potenciális kedvezményezett kör:</i> önkormányzatok, gazdaságfejlesztési szervezetek, vállalkozások, K+F, képző, tanácsadó szervezetek, hal- és tógazdaságok, Natura 2000 területek tulajdonosai, használói <i>Kiemelt vagy nagyprojektek relevanciája:</i> TOP 1.1 és 1.2-es vezérprojektek, ágazati OP-kból megvalósítandó nagyprojektek <u>A megye, azaz a tervezésért felelős szervezet saját felelősségébe tartozó beavatkozások:</u> TOP 1.1-1.2, a járások vonatkozásában TOP 2.2 prioritások alá tartozó fejlesztések, az Operatív Program szerint.
Indikátorok meghatározása³	▪ A foglalkoztatás növekedése a támogatott vállalkozásoknál; ▪ Támogatásban részesülő vállalkozások száma ▪ A természeti és kulturális örökségnek, ill. látványosságnak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése ▪ A programokban résztvevő vállalkozások száma
Indikatív forrásallokáció	1. intézkedés: TOP: 10.900 mFt GINOP: 66.000 mFt VP: 1.000 mFt 2. intézkedés: TOP: 1.000 mFt GINOP: 700 mFt KEHOP: 1.300 mFt MAHOP: 5.000 mFt VP: 35.500 mFt 2. Prioritás összesen: TOP: 11.900 mFt GINOP: 66.700 mFt KEHOP: 1.300 mFt MAHOP: 5.000 mFt VP: 36.500 mFt Mindösszesen: 121.400 mFt
A program lebonyolításban közreműködő szereplők	Zala Megyei Önkormányzat – program koordinátor Zalai helyi gazdaságfejlesztéssel foglalkozó menedzsment szervezet (Zala Megye Közgyűlésének 100 %-os tulajdonában levő szervezet vagy szervezeti egység) – részprogram koordinátor, pályázati alapkezelő és/vagy végső kedvezményezett Zala Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány – részprogram koordinátor, pályázati alapkezelő és/vagy végső kedvezményezett Települési önkormányzat, kiemelten MJV Önkormányzat – részprogram koordinátor és/vagy végső kedvezményezett Kedvezményezettek köre: ld. fent

³ Az indikátorok a folyamatban lévő egyeztetések alapján módosulhatnak.

A prioritás megnevezése	3. Oktatási, képzési, egészségügyi és közszolgáltatási fejlesztések a társadalmi kohézió és a gazdaság erősítése érdekében
A prioritás indoklása A helyzetelemzés során feltárt problémák, amelyekre a prioritás irányul	▪ Hiányzó felsőoktatási kapacitások, ▪ Gyenge együttműködés a gazdasági szereplőkkel, a megyében nincs székhelye felsőoktatási intézménynek ▪ Csökkenő gazdasági teljesítmény (2010-ben alig 5%-kal haladta meg a 2000-es évek szintjét)
Prioritás kapcsolódása a területfejlesztési koncepció stratégiai céljaihoz	(4.) A jövő iparágait és a hagyományos ágazatokat támogató rugalmas képzési rendszer
A prioritás kapcsolódása az EU 2020 tematikus célkitűzésekhez és a beruházási prioritásokhoz	(10.) Beruházás az oktatásba, készségekbe és az egész életen át tartó tanulásba (11.) Az intézményi kapacitások és a közigazgatás hatékonyságának fokozása ESZA 3. cikk (1) b) i. aktív befogadás, különösen a jobb foglalkoztathatóság érdekében; (ii) a társadalom peremére szorult közösségek – például a romák – integrációja; (iii) a nemek, faji vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékosságon, életkoron vagy szexuális irányultságon alapuló megkülönböztetés elleni küzdelem <u>A kapcsolódás bemutatása:</u> A prioritás a tudásbázis növelésére, a megye humán erőforrásának fejlesztésére irányul, beleértve a társadalom hátrányos helyzetű csoportjait is.
A prioritáshoz kapcsolódó ágazati fejlesztési igények beazonosítása	EFOP: • Zalai gyerekek és fiatalok képességeinek kibontakoztatása • A zalai közoktatási rendszer beruházási programja, kiemelt fókusszal az aprófalvas településhálózatra • A zalai minőségi közoktatás fejlesztés ESZA programja • A nem formális és informális tanulási formák elterjesztésének megyei programja • Kompetenciafejlesztés a foglalkoztathatóság érdekében Nagykanizsán és térségében • A zalai felsőoktatás fejlesztésének beruházási programja • A zalai felsőoktatás fejlesztési programja EFOP, GINOP: • A gazdaságfejlesztéshez szükséges mérnökképzés, egyetemi képzés fejlesztése GINOP: • A zalai szak- és felnőttképzési hálózat fejlesztése
A prioritás keretében tervezett intézkedések	1. Kreativitás-fejlesztés az óvodától a főiskoláig Megyei szakmai munkaközösségek működtetése, folyamatos konzultáció a képző (középszintű intézmény) és a munkáltató (megrendelő) között. Bemeneti és előrehaladási kompetencia szintek meghatározása és mérése. Az idegen nyelvi és IKT kompetencia terület kiemelt fejlesztése. Felnőttképzés fejlesztése. Nevelési és oktatási rendszer fejlesztése (bölcsődei és óvodai intézményfejlesztés) <i>Területi relevancia:</i> teljes megye <i>Potenciális kedvezményezett kör:</i> önkormányzatok, oktatási-képzési intézmények,

	gazdaságfejlesztési szervezetek, KKV-k, civil szervezetek, kulturális, sport- és ismeretterjesztő szervezetek, egyházak <i>Kiemelt vagy nagyprojektek relevanciája:</i> TOP 6.1-es vezérprojektek, EFOP-os nagyprojektek 2. Megyei Szakképzés Fejlesztési Program Megyei szakképzés átstrukturálása a munkaerőpiaci igények szerint, a szükséges profilisztítás végrehajtása. Duális képzés fejlesztése és oktató képzési program elindítása Kiemelt szakmacsoportok: gép- és járműipar, mechatronikai, elektrotechnikai, megújuló energiák, kereskedelem és logisztika, a gyógy- és az egészségturizmus, építő- és kerámiaipar, fa és a textilipar, szociális ellátás. <i>Területi relevancia:</i> teljes megye <i>Potenciális kedvezményezett kör:</i> önkormányzatok, oktatási-képzési intézmények, gazdaságfejlesztési szervezetek, KKV-k, kamarák, MMK <i>Kiemelt vagy nagyprojektek relevanciája:</i> TOP 6.1-es vezérprojektek, GINOP-os nagyprojektek 3. Megyei Felsőoktatás Fejlesztési Program A megye három városában meglévő zalai felsőoktatás bázisán új képzési irányok (járműipar, faipar, energetika, megújuló erőforrások, vízkezelési technológiák, menedzsment, logisztika) és helyi ipar-orientált tudásközpontok megteremtése. <i>Területi relevancia:</i> Keszthely, Nagykanizsa, Zalaegerszeg <i>Potenciális kedvezményezett kör:</i> önkormányzatok, oktatási-képzési intézmények, gazdaságfejlesztési szervezetek, KKV-k, felsőoktatási intézmények (FOI-k) <i>Kiemelt vagy nagyprojektek relevanciája:</i> TOP 6.1 és 6-2-es vezérprojektek, EFOP-os és GINOP-os nagyprojektek <u>A megye, azaz a tervezésért felelős szervezet saját felelősségébe tartozó beavatkozások:</u> TOP 6.1-6.2 prioritások alá tartozó fejlesztések, az Operatív Program szerint.
Indikátorok meghatározása⁴	A programban résztvevők száma A programban résztvevő munkanélküliek száma A képzésekben résztvevők száma Programokba bevont hátrányos helyzetű tanulók száma
Indikatív forrásallokáció	1. intézkedés: TOP: 900 mFt EFOP: 19.500 mFt GINOP: 200 mFt 2. intézkedés: TOP: (ld. 1. intézkedés) GINOP: 5.000 mFt 3. intézkedés: TOP: 450 mFt EFOP: 13.000 mFt GINOP: 1.000 mFt 3. Prioritás összesen: TOP: 1.350 mFt EFOP: 32.500 mFt GINOP: 6.200 mFt Mindösszesen: 40.050 mFt

⁴ Az indikátorok a folyamatban lévő egyeztetések alapján módosulhatnak.

A program lebonyolításban közreműködő szereplők	Zala Megyei Munkaügyi Központ – programkoordinátor, végső kedvezményezett Zalai helyi gazdaságfejlesztéssel foglalkozó menedzsment szervezet (Zala Megye Közgyűlésének 100 %-os tulajdonában levő szervezet vagy szervezeti egység) – részprogram koordinátor, pályázati alapkezelő Zala Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány – részprogram koordinátor, pályázati alapkezelő és/vagy végső kedvezményezett Megyei Klebelsberg Intézményfenntartó Központ – részprogram koordinátor és/vagy végső kedvezményezett Megyei felsőoktatási intézmények Kedvezményezettek köre: ld. fent
--	---

A prioritás megnevezése	4. Integrált programok a szegénység és kirekesztettség kezelésére és a fiatalok elvándorlásának mérséklése érdekében
A prioritás indoklása A helyzetelemzés során feltárt problémák, amelyekre a prioritás irányul	▪ A megyéből folyamatos az elvándorlás, a diplomát szerzett fiatalok nem térnek vissza ▪ A népesség egészségi állapota országos összehasonlításban kedvezőtlen (különösen ahhoz viszonyítva, hogy az országos adatokban relatív javulás figyelhető meg) ▪ A válások magas aránya társadalmi instabilitásra utal ▪ Romló foglalkoztatottság (a munkanélküliségi ráta 2010-re 2,4 %-kal meghaladta az országos értéket!)
Prioritás kapcsolódása a területfejlesztési koncepció stratégiai céljaihoz	(5.) Társadalmi depresszió kezelése, felkészítés a munkára
A prioritás kapcsolódása az EU 2020 tematikus célkitűzésekhez és a beruházási prioritásokhoz	(8.) A foglalkoztatás és a munkavállalói mobilitás ösztönzése (9.) A társadalmi befogadás előmozdítása és szegénység elleni küzdelem (10.) Beruházás az oktatásba, készségekbe és az egész életen át tartó tanulásba (11.) Az intézményi kapacitások és a közigazgatás hatékonyságának fokozása ERFA rendelet 5. cikk 8 (c) Helyi fejlesztési kezdeményezések és szomszédos szolgáltatásokat nyújtó struktúrák támogatása új munkahely teremtés érdekében <u>A kapcsolódás bemutatása:</u> A prioritás keretében megvalósítandó projektek elsősorban a hátrányos helyzetű lakosság segítését, a foglalkoztathatóság javítását célozzák meg, építve a helyi közösségekre.
A prioritáshoz kapcsolódó ágazati fejlesztési igények beazonosítása	GINOP: • Munkakörülmények fejlesztése Zalában • Zalai „alkonygazdaság” fejlesztése • A zalai szociális és társadalmi gazdaság fejlesztése, esélyegyenlőségi célcsoportok foglalkoztatását elősegítő fejlesztések • Munkaerő-piaci belépés segítése a munkaügyi hálózatra építve GINOP, EFOP: • Befogadó munkaerő-piac és a zalai szociális gazdaság fejlesztése EFOP: • Munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetűek foglalkoztathatóságának javítása Zalában • A mélyszegénységben élők, romák felzárkózását segítő zalai infrastrukturális beruházások • Zalai közösségi és önkéntes programok fenntartása, újak indítása • Zalai hátrányos helyzetű emberek integrációjának erősítése VP: • Közösségvezérelt helyi kezdeményezések zalai programja
A prioritás keretében tervezett intézkedések	1. Megyei Szociális Gazdaságfejlesztési és Foglalkoztatási Együttműködési Program Családbarát munkahelyek és a távmunka támogatása A kisgyermekes anyák munkaerő-piaci visszatérését támogató köznevelési kapacitások fejlesztése Menedzsment és nyelvi kompetenciák fejlesztése Térségi jelentőségű beruházásokhoz kapcsolódó közmunka programok

	Új típusú, a munkahelyi integrálásra orientált felnőttképzési programok a leszakadó társadalmi rétegek foglalkoztathatóságának biztosítása érdekében Falugondnoki hálózat megyei koordinációjának kialakítása Megyei szociális háló megerősítése (figyelemmel a Zala megye aprófalvas szerkezetéből eredő igényekre) Szociális alapszolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása, infrastrukturális fejlesztése Szociális vállalkozások létrehozásának ösztönzése <i>Területi relevancia:</i> teljes megye <i>Potenciális kedvezményezett kör:</i> önkormányzatok, munkáltatók, KKV-k, egyéb gazdasági szervezetek, MMK, képző szervezetek, nonprofit szervezetek <i>Kiemelt vagy nagyprojektek relevanciája:</i> TOP 6.2-es vezérprojektek, GINOP-os és EFOP-os nagyprojektek 2. Községi összefogást és önfenntartást segítő helyi kezdeményezésű programok Zalai identitás erősítése (pl. helyi fogyasztás és vásárlás ösztönzés, örökség megóvás) Modell értékű helyi kezdeményezések a rászoruló fizikai és életviteli rehabilitációjára a közösségfejlesztés eszközrendszerével Komplex helyi programok (pl. ösztöndíj- és gyakornokprogram) a fiatalok megtartására A társadalom peremére szorultak integrációja Esélyegyenlőségi kisprogramok Bentlakásos intézményfejlesztés, ill. korai nevelés a bölcsödétől a középiskoláig („Gandhi” Program) Gazdaképzés, gazdatanfolyamok valamint speciális agrárképesítést biztosító tanfolyamok képzések indítása <i>Területi relevancia:</i> Teljes Zala megye, kiemelten a különösen hátrányos helyzetű kistérségek <i>Potenciális kedvezményezett kör:</i> önkormányzatok, egyházak, civil szervezetek, költségvetési szervek, FOI-k, vállalkozások <i>Kiemelt vagy nagyprojektek relevanciája:</i> EFOP-os és VP-s nagyprojektek <u>A megye, azaz a tervezésért felelős szervezet saját felelősségébe tartozó beavatkozások:</u> TOP 6.2, a járások vonatkozásában 1.4, 6.3-6.4 prioritások alá tartozó fejlesztések, az Operatív Program szerint.
Indikátorok meghatározása⁵	A programban résztvevők száma A programban résztvevő munkanélküliek száma Támogatott intézmények száma Férőhelyek száma Érintett foglalkoztatottak száma A programba bevont marginalizált közösségek tagjainak száma
Indikatív forrásallokáció	1. intézkedés: TOP: 2.700 mFt GINOP: 33.000 mFt EFOP: 5.000 mFt

⁵ Az indikátorok a folyamatban lévő egyeztetések alapján módosulhatnak.

	2. intézkedés: TOP: 1.000 mFt EFOP: 7.000 mFt VP: 4.000 mFt
	4. Prioritás összesen: TOP: 1.650 mFt GINOP: 33.000 mFt EFOP: 12.000 mFt VP: 4.000 mFt Mindösszesen: 52.700 mFt
A program lebonyolításban közreműködő szereplők	Zala Megyei Munkaügyi Központ – program koordinátor, végső kedvezményezett Zalai helyi gazdaságfejlesztéssel foglalkozó menedzsment szervezet (Zala Megye Közgyűlésének 100 %-os tulajdonában levő szervezet vagy szervezeti egység) - részprogram koordinátor, pályázati alapkezelő és/vagy végső kedvezményezett Kedvezményezettek köre: ld. fent

A prioritás megnevezése	5. Integrált környezetvédelmi programok a következő generációk életésélyeinek megtartása és a környezeti szempontból fenntartható fejlődés érdekében
A prioritás indoklása A helyzetelemzés során feltárt problémák, amelyekre a prioritás irányul	▪ A hulladék hasznosítás rendszere még nem épült ki teljesen a megyében ▪ A szennyvízhálózatra való csatlakozás aránya a kívánatosnál alacsonyabb ▪ Jelentős a sérülékeny vízbázisok száma és védőterületeik kiterjedése ▪ Árvízvédelmi beruházások szükségesek a Kerkavölgy árvízmentesítésére, a Principális teljes hosszában különösen Nagykanizsán és a Zala folyó mentén
Prioritás kapcsolódása a területfejlesztési koncepció stratégiai céljaihoz	(6.) Egészséges, vonzó, emberközpontú épített- és természeti környezet
A prioritás kapcsolódása az EU 2020 tematikus célkitűzésekhez és a beruházási prioritásokhoz	(4.) Az alacsony szén-dioxid kibocsátásra való áttérés támogatása minden ágazatban (5.) Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, valamint a kockázatok megelőzésének és kezelésének elősegítése (6.) Környezetvédelem és az erőforrások hatékonyságának elősegítése ERFA 5. cikk 6(e) környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása a városi környezetfejlesztést célzó intézkedések révén, ideértve a rozsdáövezetek helyreállítását és a légszennyezettség csökkentését is. ERFA 5. cikk 6(f) a hulladékgazdálkodási ágazatban, a vízgazdálkodási ágazatban, a talajvédelem vagy a légszennyezettség csökkentése területén a környezetvédelem és az erőforrás-hatékonyság javítását szolgáló innovatív technológiák előmozdítása ERFA 5. cikk (4) e) KA 3. cikk (a) v. alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó stratégiák támogatása valamennyi területtípuson, de különösen a városi területeken, ideértve a fenntartható városi mobilitás és a csökkentést előmozdító alkalmazkodási intézkedések támogatását <u>A kapcsolódás bemutatása:</u> A prioritás fő célja a tisztább, egészségesebb környezet, ehhez alacsony szén-dioxid kibocsátásra való áttérés, a környezeti kockázatok csökkentése, a hatékonyabb erőforrás-felhasználás.
A prioritáshoz kapcsolódó ágazati fejlesztési igények beazonosítása	KEHOP: • Hulladékkezelési rendszerek fejlesztése, elkülönített gyűjtési és szállítási rendszerek fejlesztése • Megújuló energiaforrások felhasználásának növelési programja • Energiahatékonyság, energia-megtakarítás megyei programja • Felszíni vízkészletek megőrzésének zalai programja • A zalai víziközmű szolgáltatások fejlesztése • 2000 LE feletti települések szennyvízrendszereinek korszerűsítése, kiépítése • Védett természeti értékek és területek állapotának javítása • Zalai NATURA 2000 területek ismertségének növelése • Energiahatékonysághoz kapcsolódó szemléletformálási programok indítása VP: • A zalai agrárgazdaság energetikai programja • Agrár-környezetgazdálkodás zalai programja

A prioritás keretében tervezett intézkedések	1. Megyei Zöldgazdaság Fejlesztési Program A megújuló energiaforrások felhasználási arányának növelésével, a megyére jellemző megújuló energiaforrások hatékony felhasználásával, térségi potenciálok kiaknázásával Fenntartható erdőgazdálkodás. A fenntartható hulladékgazdálkodás változatlan biztosítása a jövő generációinak védelme érdekében, az illegális hulladéklerakók felszámolása. Integrált vízgazdálkodási beruházások az ivó- és öntözővíz szükséglet tartós kielégítésére A felszíni és felszín alatti vízbázisok garantált védelme. <i>Területi relevancia:</i> teljes megye, kiemelten Lenti, Letenye, Nagykanizsa, Tótszerdahely, Zalaegerszeg, Zalakaros <i>Potenciális kedvezményezett kör:</i> önkormányzatok, gazdasági szervezetek, vállalkozások, villamos-energia termelő engedélyesek, távhő szektor szereplői, K+F, képző, tanácsadó szervezetek <i>Kiemelt vagy nagyprojektek relevanciája:</i> ágazati OP-k támogatásával megvalósuló nagyprojektek 2. Természeti értékeink védelme Komplex élőhely- és vízvédelmi program, a megye élővizei vízminőségének változatlan biztosítása. Natura 2000 területek védelme és ismertségük fokozása. Fenntartható tájhasználatot eredményező és GMO-mentes mezőgazdasági termelés támogatása. Termőtalaj, termőföld védelme, nitrát irányelv gyakorlati érvényesítése. Öko-szemléletet erősítő közösségépítő kisprogramok (pl. szemétszedés, erdőtisztítás, faültetés stb.) <i>Területi relevancia:</i> a megye rurális térségei, kiemelten a Kis-Balaton és a Zala folyó vízgyűjtő bázisa <i>Potenciális kedvezményezett kör:</i> önkormányzatok, gazdasági szervezetek, vállalkozások, vízügyi, víziközmű szervezetek, K+F, képző, tanácsadó szervezetek, természetvédelmi kezelők, nonprofit szervezetek <i>Kiemelt vagy nagyprojektek relevanciája:</i> ágazati OP-k támogatásával megvalósuló nagyprojektek 3. Természeti kockázatok megelőzésének, az ellenállóképesség fokozásának elősegítése A megye természeti adottságainak megfelelő felkészülés a klímaváltozás káros hatásainak kivédésére. A zalai víztározó-program folytatása. Mezőgazdasági gyakorlat javítása a dombvidékeken a talajerózió elleni védelem érdekében a klímaváltozással összefüggésben. Mezőgazdasági vízgazdálkodási létesítmények preventív fejlesztése, öntözési rendszerek fejlesztése. Alacsony széndioxid-kibocsátásra és megújuló energiaforrások kiaknázására szolgáló komplex települési és mikrotérségi fejlesztési programok, stratégiák kidolgozása <i>Területi relevancia:</i> Zala megye teljes területe, kiemelten Kis-Balaton és Zala folyó vízgyűjtő bázisa

	Potenciális kedvezményezett kör: víziközmű szervezetek Kiemelt vagy nagyprojektek relevanciája: ágazati OP-k támogatásával megvalósuló nagyprojektek <u>A megye, azaz a tervezésért felelős szervezet saját felelősségébe tartozó beavatkozások: -.</u>
Indikátorok meghatározása ⁶	Kialakított hulladék-újrahasználati központok, gyűjtőpontok, gyűjtőudvarok száma A házhoz menő elkülönített hulladékgyűjtésbe bevont háztartások száma A megvalósult megújuló energia fejlesztési projektek száma Új beépített megújuló energia kapacitás A fejlesztések eredményeként megtakarított energia mennyisége Fenntartható térségi vízszétosztás-fejlesztést célzó projektek száma Jobb vízellátásban részesülő további népesség A fejlesztett szolgáltatások által elért lakosság száma Javított szennyvíz-kezelésben részesülő további népesség A természetvédelmi kezelés infrastrukturális hátterének fejlesztésével érintett védett és Natura 2000 területek kiterjedése Energia- és klímatudatos szemléletet közvetítő programok száma
Indikatív forrásallokáció	1. intézkedés: KEHOP: 33.000 mFt VP: 6.000 mFt 2. intézkedés: KEHOP: 39.000 mFt VP: 18.000 mFt 3. intézkedés: Ld. 2. intézkedés 5. Prioritás összesen: KEHOP: 72.000 mFt VP: 24.000 mFt Mindösszesen: 96.000 mFt
A program lebonyolításban közreműködő szereplők	Zala Megyei Önkormányzat – program koordinátor Települési önkormányzatok, kiemelten MJV Önkormányzatok – részprogram koordinátor és/vagy végső kedvezményezett Kedvezményezettek köre: ld. fent

⁶ Az indikátorok a folyamatban lévő egyeztetések alapján módosulhatnak.

A prioritás megnevezése	6. A városi szövet és a települési épített környezet fenntartható fejlesztése
A prioritás indoklása A helyzetelemzés során feltárt problémák, amelyekre a prioritás irányul	A gazdaságfejlesztéshez nélkülözhetetlen befektetésekhez szükséges urbanizációs háttér fizikai értelemben és a szolgáltatások szempontjából egyik előfeltétele annak, hogy a helyi gazdaság fejlődjön, illetve a működő tőke befektetések növekedjenek.
Prioritás kapcsolódása a területfejlesztési koncepció stratégiai céljaihoz	(6.) Egészséges, vonzó, emberközpontú épített- és természeti környezet
A prioritás kapcsolódása az EU 2020 tematikus célkitűzésekhez és a beruházási prioritásokhoz	(4.) Az alacsony szén-dioxid kibocsátásra való áttérés támogatása minden ágazatban (5.) Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, valamint a kockázatok megelőzésének és kezelésének elősegítése (6.) Környezetvédelem és az erőforrások hatékonyságának elősegítése (7.) A fenntartható közlekedés elősegítése és a kulcsfontosságú hálózati infrastruktúrák előtti akadályok elhárítása ERFA 5. cikk (4) e) KA 3. cikk (a) v. alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó stratégiák támogatása valamennyi területtípuson, de különösen a városi területeken, ideértve a fenntartható városi mobilitás és a csökkentést előmozdító alkalmazkodási intézkedések támogatását ERFA 5. cikk (4) c) KA 3. cikk (a) iii. az infrastrukturális létesítményekben – többek között a középületekben – és a lakásépítési ágazatban az energiahatékonyság és a megújuló energia támogatása <u>A kapcsolódás bemutatása:</u> A prioritás a racionális településfejlesztésen keresztül az élhető lakóhely kialakítását célozza meg, melyhez szervesen hozzátartoznak a helyi környezetvédelmi fejlesztések.
A prioritáshoz kapcsolódó ágazati fejlesztési igények beazonosítása	GINOP: • A gazdaság fejlesztéséhez szükséges urbanizációs háttér szolgáltatásainak fejlesztése, Nagykanizsa (GINOP) • Zalakaros gyógyfürdőhelyi szolgáltatásaihoz kapcsolódó urbanizációs fejlesztések KEHOP: • Geotermikus energia komplex hasznosítása • Energetikai megújítás, Nagykanizsa EFOP: • A zalai egészségügyi rendszer infrastrukturális fejlesztése • A zalai szociális és gyermekvédelmi rendszer infrastrukturális fejlesztése • Az egészségtudatosság fejlesztése, az egészségfejlesztés zalai programja (• Aktív és egészséges élethez kapcsolódó közösségi (sport) infrastruktúra-fejlesztése Zala megyében

	• Befogadó család- és idősbárát környezet, Nagykanizsa • Községi terek és szolgáltatások zalai fejlesztési programja VP: • Zala vidéki térségeinek fejlesztése
A prioritás keretében tervezett intézkedések	1. Integrált területi beruházások (ITI) megvalósítása a városi élet feltételeinek javítása érdekében Energiatakarékosság elősegítése a városi szövet, a lakóterületek és a településhálózat fejlesztésével Az aktív és egészséges élethez kapcsolódó közösségi infrastruktúra-fejlesztés Köztér-rehabilitáció és közterület-felújítási, településbiztonsági fejlesztések Üzleti infrastruktúra-fejlesztéshez kapcsolódó közlekedési fejlesztések belterületi utak, hidak felújítása és fejlesztése. Csapadékvíz elvezetési hálózat fejlesztés. <i>Területi relevancia:</i> teljes megye <i>Potenciális kedvezményezett kör:</i> önkormányzatok, <i>Kiemelt vagy nagyprojektek relevanciája:</i> GINOP-os nagyprojektek 2. Települési intézmények infrastrukturális fejlesztése Energiahatékonyság és megújuló energia alkalmazásának támogatása az intézményekben Önkormányzati tulajdonú közszolgáltatások hozzáférhetőségének és minőségének fenntartható fejlesztése (pl. egészségügyi, nevelési, oktatási, kulturális, sport ágazatban) Megfelelő sávszélességű gyors internet elérhetőségének biztosítása a lakosság, a vállalkozások és a hivatalok számára Nagysebességű informatikai hálózatok kiépítése <i>Területi relevancia:</i> teljes megye <i>Potenciális kedvezményezett kör:</i> önkormányzatok, egészségügyi közszolgáltatók, civil szervezetek, vállalkozások, FOI-k <i>Kiemelt vagy nagyprojektek relevanciája:</i> EFOP-os és KEHOP-os nagyprojektek 3. Komplex térségfejlesztési programokat támogató településfejlesztési akciók A megye integrált területfejlesztési stratégiájában és programjában meghatározott műemlékek fenntartható hasznosításának elősegítése az építészeti örökség integrált védelme révén Barnamezős területek rehabilitációja Szociális településrehabilitáció Turisztikai attrakciók környezetének vonzóvá tétele Épületállomány energiahatékonyságának növelése a hőszigetelés fokozásával, megújuló energiák hasznosításával, energiatudatos építési technológiákkal <i>Területi relevancia:</i> teljes megye <i>Potenciális kedvezményezett kör:</i> önkormányzatok, civil szervezetek <i>Kiemelt vagy nagyprojektek relevanciája:</i> EFOP-os és VP-s nagyprojektek <u>A megye, azaz a tervezésért felelős szervezet saját felelősségébe tartozó beavatkozások:</u> a járások vonatkozásában a TOP 2.1, 3.2, 4.1-4.4 prioritások alá tartozó fejlesztések, az Operatív Program szerint.

Indikátorok meghatározása⁷	Városi környezetben létrehozott vagy helyreállított nyitott terek IVS-t alkalmazó területeken élő lakosság Bel- és csapadék-vízvédelmi létesítmények hossza A középületek éves elsődleges energia-fogyasztásának csökkenése Az üvegházhatást okozó gázok éves csökkenése Jobb egészségügyi szolgáltatásokban részesülő lakosság száma Az akadálymentesített épületek száma A fejlesztéssel érintett lakosság száma Egészségtudatossággal kapcsolatos információnyújtásban részesített személyek száma Jobb szociális szolgáltatásokban részesülő lakosság száma Az új, illetve megújuló szociális alapszolgáltatások száma
Indikatív forrásallokáció	1. intézkedés: TOP: 18.300 mFt GINOP: 13.550 mFt 2. intézkedés: TOP: 17.100 mFt EFOP: 21.000 mFt KEHOP: 9.000 mFt Hazai forrás: 5.600 mFt 3. intézkedés: TOP: 4.750 mFt EFOP: 3.500 mFt VP: 9.000 mFt 6. Prioritás összesen: TOP: 40.150 mFt GINOP: 13.550 mFt EFOP: 24.500 mFt KEHOP: 9.000 mFt VP: 9.000 mFt Hazai forrás: 5.600 mFt Mindösszesen: 101.800 mFt
A program lebonyolításban közreműködő szereplők	Zala Megyei Önkormányzat – program koordinátor Települési önkormányzatok, kiemelten MJV Önkormányzat – rés program koordinátor és/vagy végső kedvezményezett Zala Megyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal Kedvezményezettek köre: ld. fent

⁷ Az indikátorok a folyamatban lévő egyeztetések alapján módosulhatnak.

A prioritás megnevezése	7. Összehangolt infrastrukturális fejlesztések a területi kohézió erősítése érdekében
A prioritás indoklása A helyzetelemzés során feltárt problémák, amelyekre a prioritás irányul	▪ Funkcióhiányos kisvárosok sora található a megyében ▪ Az aprófalvak közszolgáltatásokkal való ellátottsága népesség-megtartó ereje gyenge ▪ A megyeszékhely nem kapcsolódik a gyorsforgalmi úthálózathoz ▪ A megyei jogú városok közötti közúti (és vasúti) kapcsolat rossz minőségű ▪ Nem épültek ki a multimodális közlekedési csomópontok
Prioritás kapcsolódása a területfejlesztési koncepció stratégiai céljaihoz	(7.) Korszerű, elérhető intézményi struktúra és szolgáltatás-rendszer, egyenlőtlenségek csökkentése
A prioritás kapcsolódása az EU 2020 tematikus célkitűzésekhez és a beruházási prioritásokhoz	(2.) Az IKT-khoz való hozzáférés elősegítése és e technológiák használatának és minőségének fokozása (4.) Az alacsony szén-dioxid kibocsátásra való áttérés támogatása minden ágazatban (5.) Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, valamint a kockázatok megelőzésének és kezelésének elősegítése (6.) Környezetvédelem és az erőforrások hatékonyságának elősegítése (7.) A fenntartható közlekedés elősegítése és a kulcsfontosságú hálózati infrastruktúrák előtti akadályok elhárítása A kapcsolódás bemutatása: A prioritás a fenntartható, fejlett és környezetkímélő közlekedési módok kialakítására törekszik.
A prioritáshoz kapcsolódó ágazati fejlesztési igények beazonosítása	IKOP: • Elkerülőút, Nagykanizsa • A nemzetközi közúti elérhetőség feltételeinek javítása, zalai útszakaszok + Regionális közúti elérhetőség és közlekedésbiztonság javítása, zalai útszakaszok • A nemzetközi vasúti elérhetőség feltételeinek javítása, zalai útszakaszok • Integrált közösségi és alternatív közlekedési rendszer • Fenntartható városi közlekedésfejlesztések (Hévíz, Keszthely, Lenti, Nagykanizsa, Zalaegerszeg, Zalakaros)
A prioritás keretében tervezett intézkedések	1. A sármelléki repülőtér, a Hévíz-Balaton Airport fejlesztése a megye nemzetközi turisztikai és gazdasági potenciáljának erősítése érdekében A projekt általános célja a régió versenyképességének javítása a keszthelyi ipari potenciál és a Hévíz-Balaton Airport célirányos fejlesztésével, erősítésével. A repülőtér állapotának a felmérése, ez alapján a működéshez szükséges felújítások, beruházások Nemzetközi piacon történő megjelenést szolgáló befektetési csomag- és lobbiterv elkészítése Térségi finanszírozási együttműködés kialakítása Teherszállítás megalapozó felmérések készítése <i>Területi relevancia:</i> Keszthely, Sármellék, Zalavár <i>Potenciális kedvezményezett kör:</i> önkormányzatok, önkormányzati GT-k <i>Kiemelt vagy nagyprojektek relevanciája:</i> TOP 1.1-es vezérprojekt 2. Közúthálózat fejlesztés A megye „gazdasági vérkeringésének” javítása, a megye valamint a Nyugat -

Pannon Járműipari és Mechatronikai Központ területi kohéziójának erősítése, valamint a megye székhelyének közvetlen hozzákapcsolása Horvátország, Szlovénia és Észak - Olaszország autópálya-hálózatához a Zalaegerszeg MJV és Nagykanizsa MJV közötti 2X2 sávú gyorsforgalmi út kiépítésével, az M9 - es Zalaegerszeg - Nagykanizsa szakaszának megvalósításával.

A megye „gazdasági vérkeringésének” felpezsdítése a Zalaegerszeg és a megyehatár közötti 76. sz. főút fejlesztésével, a szükséges, településeket elkerülő útszakaszok (Bagod, Hagyárosbörönd) kiépítésével.

Új közúti kapcsolatok (Szlovénia-Bajánsenye)-Zalalövő-Zalaszentgyörgy; 75. sz. főút: Pacsa, Lenti; 86. sz. főút: Zalabaksa, Kálócfa, Kozmadombja, Zalalövő) fejlesztése.

75. számú főút Lenti elkerülő út megépítése.

Nagykanizsa délkeleti és déli elkerülő útjainak megépítése.

Meglévő közutak és határmenti utak fejlesztése és karbantartása.

Területi relevancia: teljes megye

Potenciális kedvezményezett kör: önkormányzatok, közútfejlesztésben érdekelt szervezetek, vállalkozások

Kiemelt vagy nagyprojektek relevanciája: IKOP-os nagyprojektek

3. Vasúthálózat fejlesztés

Szombathely – Zalaegerszeg – Nagykanizsa vasúti kapcsolat integrált agglomerációs közlekedési rendszerre fejlesztése.

Nagykanizsai térségi intermodális gazdasági és logisztikai központ kialakítása.

Nagykanizsa-Zalaegerszeg-Szombathely vasútvonal villamosítása.

Rédics-Lendva vasútvonal kiépítése.

A sármelléki repülőtér vasúti kapcsolatának fejlesztése.

Területi relevancia: teljes megye

Potenciális kedvezményezett kör: vasútfejlesztésben érdekelt szervezetek, vállalkozások

Kiemelt vagy nagyprojektek relevanciája: IKOP-os nagyprojektek

4. Városi és térségi közösségi és alternatív közlekedés fejlesztése

Zalaegerszegen és Nagykanizsán intermodális csomópont kialakítása (kötőtpályás)

Nem kötőtpályás kisléptékű közösségi közlekedés-fejlesztések

Helyi és térségi kerékpárutas közlekedési rendszer (út és kerékpárosbarát létesítmények, szolgáltatások) fejlesztése.

Környezetbarát városi közlekedés különös tekintettel Keszthely-Hévíz térségében.

Területi relevancia: teljes megye

Potenciális kedvezményezett kör: önkormányzatok, közút- és kerékpárút-fejlesztésben érdekelt szervezetek, vállalkozások

Kiemelt vagy nagyprojektek relevanciája: IKOP-os nagyprojektek

A megye, azaz a tervezésért felelős szervezet saját felelősségébe tartozó beavatkozások: TOP 1.1-es és 1.3 vezérprojektek, a járások vonatkozásában a TOP 3.1 prioritások alá tartozó fejlesztések, az Operatív Program szerint.

Indikátorok meghatározása⁸	A foglalkoztatás növekedése a támogatott vállalkozásoknál; Utazási idő megtakarítás; Az eljutási idő rövidülése Kialakított kerékpárosbarát települések településrészek száma; Közlekedésbiztonsági fejlesztést megvalósított települések száma; Új forgalomcsillapított övezetek száma; Új kerékpárforgalmi létesítmények hossza
Indikatív forrásallokáció	1. intézkedés: Forrásigénye, részben az 1. prioritáson belül, nagyjából országos program része.
	2. intézkedés: TOP: 5.840 mFt IKOP: 56.000 mFt
	3. intézkedés: IKOP: 30.000 mFt
	4. intézkedés: TOP: 7.060 mFt IKOP: 2.000 mFt
	7. Prioritás összesen: TOP: 12.900 mFt IKOP: 88.000 mFt Mindösszesen: 100.900 mFt
A program lebonyolításban közreműködő szereplők	Zala Megyei Önkormányzat – program koordinátor Települési önkormányzat, kiemelten MJV Önkormányzat – részprogram koordinátor és/vagy végső kedvezményezett Kedvezményezettek köre: ld. fent

⁸ Az indikátorok a folyamatban lévő egyeztetések alapján módosulhatnak.

4) A célok és a prioritások közötti kapcsolatok azonosítása

1. prioritás: Innovatív, jövőbeni húzóágazatok fejlődésének és hálózatosodásának elősegítése

Az 1. prioritás – mint tipikusan gazdaságfejlesztési intézkedések csomagja – az 1. átfogó célhoz tartozik („Jól működő, fejlett gazdaság”), s a három kapcsolódó stratégiai ágazati cél megvalósulását szolgálja.

A prioritás területileg a teljes megyét érinti, így valamennyi stratégiai területi cél érvényesül.

2. prioritás: Helyi értékekre épülő versenyképes gazdaság megteremtése

A 2. prioritás – az 1. prioritáshoz hasonlóan – az 1. átfogó célhoz tartozik („Jól működő, fejlett gazdaság”), s a három kapcsolódó stratégiai ágazati cél megvalósulását szolgálja.

A prioritás területileg a teljes megyét érinti, így valamennyi stratégiai területi cél érvényesül.

3. prioritás: Oktatási, képzési és közszolgáltatási fejlesztések a társadalmi kohézió és a gazdaság erősítése érdekében

A 3. prioritás a Zala megyei tudásbázis növelésére, a humánerőforrás fejlesztésére irányul, s ennek megfelelően a 2. átfogó célhoz (A foglalkoztatás bővítése és társadalmi kohézió), valamint a 4. stratégiai ágazati célhoz tartozik (A jövő iparágait és a hagyományos ágazatokat támogató rugalmas képzési rendszer).

A prioritás területileg a teljes megyét érinti, így valamennyi stratégiai területi cél érvényesül.

4. prioritás: Integrált programok a szegénység és kirekesztettség kezelésére és a fiatalok elvándorlásának mérséklése érdekében

A 4. prioritás intézkedései – a 3. prioritáshoz hasonlóan – a 2. átfogó célhoz (A foglalkoztatás bővítése és társadalmi kohézió) illeszkednek, s az 5. stratégiai ágazati cél (Társadalmi depresszió kezelése, felkészítés a munkára) megvalósulását segítik.

A prioritás területileg a teljes megyét érinti, így valamennyi stratégiai területi cél érvényesül.

5. prioritás: Integrált környezetvédelmi programok a következő generációk életesélyeinek megtartása és a környezeti szempontból fenntartható fejlődés érdekében

6. prioritás: A városi szövet és a települési épített környezet fenntartható fejlesztése

Az 5. és 6. prioritások az „Élhető Zala megye” átfogó célhoz tartoznak, az „Egészséges, vonzó, emberközpontú épített és természeti környezet” ágazati cél megvalósítására irányulnak. Területileg a teljes megyét érintik, így valamennyi stratégiai területi cél érvényesül.

7. prioritás: Összehangolt infrastrukturális fejlesztések a területi kohézió erősítése érdekében

A 7. prioritás – az 5. és 6. prioritásokhoz hasonlóan – ugyancsak az „Élhető Zala megye” átfogó célhoz kapcsolódik. A prioritás intézkedései hozzájárulnak a „Korszerű, elérhető intézményi struktúra és szolgáltatásrendszer, az egyenlőtlenségek csökkentése” 7. stratégiai ágazati célban megfogalmazottak eléréséhez.

A prioritás területileg a teljes megyét érinti, így valamennyi stratégiai területi cél érvényesül.

A prioritások és a stratégiai célrendszer kapcsolódása a következő ábrán látható.

STRATÉGIAI ÁGAZATI CÉLOK/ 2014-2020-RA	1.) A KKV-k és nemzetközi nagyvállalatok aktivitásának élénkítése	2.) Jövő- centrikus, piacképes gazdasági tevékeny- ségek fejlesztése	3.) Hagyományokon alapuló gazdasági ágazatok megerősítése, hozzáadott érték növelése	4.) A jövő iparágait és a hagyományos ágazatokat támogató rugalmas képzési rendszer	5.) Társadalmi depresszió kezelése, felkészítés a munkára	6.) Egészséges, vonzó, emberközpontú épített és természeti környezet	7.) Korszerű, elérhető intézményi struktúra és szolgáltatásrendszer, egyenlőtlenségek csökkentése
PRIORITÁSOK 2014-2020-RA	I. Innovatív, jövőbeni húzóágazatok fejlődésének és hálózatosodásának elősegítése II. Helyi értékekre épülő versenyképes gazdaság megteremtése			III. Oktatási, képzési és közszolgáltatási fejlesztések a társadalmi kohézió és a gazdaság erősítése érdekében	IV. Integrált programok a szegénység és kirekesztettség kezelésére és a fiatalok elvándorlásának mérséklése érdekében	V. Integrált környezetvédelmi programok a következő generációk életésélyeinek megtartása és a környezeti szempontból fenntartható fejlődés érdekében VI. A városi szövet és a települési épített környezet fenntartható fejlesztése	VII. Összehangolt infrastrukturális fejlesztések a területi kohézió erősítése érdekében
STRATÉGIAI TERÜLETI CÉLOK/ 2014-2020-RA	Észak-Zala gazdaság- és iparfejlesztése (Zalaegerszeg, Pacsa, Zalaölvő, Zalaszentgrót és térsége) Dél-Zala (Nagykanizsa, Zalakaros, Lenti és Letenye térsége) diverzifikált újraiparosítása és gazdaságának revitalizációja Zala balatoni térsége (Keszthely és Hévíz térsége) kreatív tudásra és természeti értékekre épülő fejlesztése						

Zala Megye Területfejlesztési Programjának hét ágazati stratégiai célkitűzése:

1. A KKV-k és nemzetközi nagyvállalatok aktivitásának élénkítése
2. Jövő-centrikus, piacképes gazdasági tevékenységek fejlesztése
3. A hagyományokon alapuló gazdasági ágazatok megerősítése, hozzáadott érték növelése
4. A jövő iparágait és a hagyományos ágazatokat támogató rugalmas képzési rendszer
5. Társadalmi depresszió kezelése, felkészítés a munkára
6. Egészséges, vonzó, emberközpontú épített és természeti környezet
7. Korszerű, elérhető intézményi struktúra és szolgáltatásrendszer, az egyenlőtlenségek csökkentése

Az egyes ágazati operatív programok tartalmának meghatározása során a megyei gazdaságfejlesztési részprogram a következő főbb fejlesztési célterületeket azonosította a Terület- és Településfejlesztési Operatív Programhoz kapcsolódóan:

1. A globális piacokra versenyképes termékeket és szolgáltatásokat előállító, elsősorban a járműipar és a mechatronika területére koncentrálódó gazdaság kialakítása az üzleti infrastruktúra, az aktív foglalkoztatáspolitikai eszközrendszere és a közlekedési elérhetőség térségileg integrált fejlesztésével:

- ⇒ Kiemelt jelentőségű ipari parkok, inkubátorházak és logisztikai központok fejlesztése
- ⇒ Kiemelt megyei jelentőségű foglalkoztatás-bővítő fejlesztésekhez kapcsolódó munkaerő-piaci műveletek
- ⇒ Ipari parkok, iparterületek, inkubátorházak és logisztikai központok fejlesztése
- ⇒ Zalai innovatív foglalkoztatási paktum
- ⇒ Zalai Talentum Program
- ⇒ A zalai munkaerő-piaci vonzásközpontok elérhetőségét szolgáló kisebb léptékű közúti fejlesztések
- ⇒ A zalai munkaerő-piaci vonzásközpontok elérhetőségét szolgáló hivatásforgalmi kerékpárút-fejlesztések
- ⇒ A zalai munkavállalók földrajzi mobilitását elősegítő program

2. Az egyedülálló természeti és kulturális örökség fenntartható turisztikai hasznosítására alkalmas, nemzetközileg versenyképes turizmusgazdaság megteremtése az idegenforgalomban érintett vállalkozások szolgáltatás-minőségének, az aktív foglalkoztatáspolitikai eszközrendszere és a közlekedési elérhetőség térségileg integrált fejlesztésével:

- ⇒ Új munkahelyteremtést célzó KKV beruházások kis összegű támogatása a turizmusgazdaságban
- ⇒ Zalai innovatív foglalkoztatási paktum
- ⇒ Zalai Talentum program
- ⇒ A zalai munkavállalók földrajzi mobilitását elősegítő program

3. Az zalai kis- és aprófalvak társadalmi, gazdasági és demográfiai válságára a helyi gazdaságfejlesztés eszközeivel választ adó fejlesztések, amiket a fiatalok megtartását szolgáló fejlesztések, innovatív foglalkoztatás-politikai eszközök és a közlekedési elérhetőség térségileg integrált fejlesztése egészít ki:

- ⇒ Alternatív gazdaságfejlesztési kezdeményezések és együttműködések komplex beruházásainak támogatása
- ⇒ Új munkahelyteremtést célzó térségspecifikus KKV beruházások támogatása
- ⇒ Zalai helyi gazdaságfejlesztéssel foglalkozó menedzsment szervezet kialakítása, működtetése és műveletei
- ⇒ Zalai innovatív foglalkoztatási paktum
- ⇒ Zalai Fecskeház Program
- ⇒ A zalai munkavállalók földrajzi mobilitását elősegítő program

Az egyes projektsomagok és alprogramjaik megvalósítása a következők szerint járul hozzá a stratégiai ágazati célok megvalósulásához:

Stratégiai ágazati cél	Kapcsolódó projektsomag és a kapcsolódás erőssége
1.) KKV-k és nemzetközi nagyvállalatok aktivitásának élénkítése	Erős kapcsolódás: Zalai integrált gazdaságfejlesztési projektsomag Zalai turizmusfejlesztési projektsomag Zalai foglalkoztatási együttműködési projektsomag
2.) Jövő centrikus, piacképes gazdasági tevékenységek fejlesztése	Erős kapcsolódás: Zalai integrált gazdaságfejlesztési projektsomag Zalai turizmusfejlesztési projektsomag Zalai foglalkoztatási együttműködési projektsomag
3.) Hagyományokon alapuló gazdasági ágazatok megerősítése, hozzáadott érték növelése	Erős kapcsolódás: Zalai integrált gazdaságfejlesztési projektsomag Zalai turizmusfejlesztési projektsomag Zalai alternatív hálózati gazdaságfejlesztési projektsomag
4.) A jövő iparágait és a hagyományos ágazatokat támogató rugalmas képzési rendszer	Erős kapcsolódás: Zalai foglalkoztatási együttműködési projektsomag Közvetett kapcsolódás: Zalai integrált gazdaságfejlesztési projektsomag Zalai turizmusfejlesztési projektsomag
5.) Társadalmi depresszió kezelése és felkészítés a munkára	Erős kapcsolódás: Zalai foglalkoztatási együttműködési projektsomag Közvetett kapcsolódás: Zalai alternatív hálózati gazdaságfejlesztési projektsomag
6.) Egészséges, vonzó, emberközpontú épített- és természeti környezet	Közvetett kapcsolódás: Zalai turizmusfejlesztési projektsomag (áttételes kapcsolat)
7.) Korszerű, elérhető intézményi struktúra és szolgáltatásrendszer, egyenlőtlenségek csökkentése	Erős kapcsolódás: Zalai foglalkoztatási együttműködési projektsomag

Az ágazati programokban megvalósítani javasolt elemek

Az egyes ágazati programokban megvalósítani kívánt, előzetes és indikatív jellegű fejlesztéseket a megyei gazdaságfejlesztési részprogram és az egyes ágazati programokhoz kapcsolódó tervezési dokumentum mutatja be.

Fentiek alapján a megyei prioritások kapcsolódása az ágazati OP-khoz:

1. Innovatív, jövőbeni húzóágazatok fejlődésének és hálózatosodásának elősegítése: GINOP
2. Helyi értékekre épülő versenyképes gazdaság megteremtése: GINOP, KEHOP, MAHOP, VP
3. Oktatási, képzési és közszolgáltatási fejlesztések a társadalmi kohézió és a gazdaság erősítése érdekében: EFOP, GINOP
4. Integrált programok a szegénység és kirekesztettség kezelésére és a fiatalok elvándorlásának mérséklése érdekében: EFOP, GINOP, VP
5. Integrált környezetvédelmi programok a következő generációk életésélyeinek megtartása és a környezeti szempontból fenntartható fejlődés érdekében: KEHOP, VP
6. A városi szövet és a települési épített környezet fenntartható fejlesztése: EFOP, GINOP, KEHOP, VP
7. Összehangolt infrastrukturális fejlesztések a területi kohézió erősítése érdekében: IKOP

Kiemelt, országos jelentőségű közlekedési infrastrukturális fejlesztések Zala megye társadalmi-gazdasági fejlődésének előmozdítása, valamint a Zala megyét magába foglaló Nyugat-Dunántúli térség területi és társadalmi kohéziójának erősítése érdekében:

- Hévíz-Balaton Airport fejlesztése
- Zalaszentiván-Nagykanizsa vasútvonal korszerűsítése és villamosítása,
- A tervezett M9-es gyorsforgalmi út Nagykanizsa--Zalaegerszeg-Szombathely szakasza Zala megye területére eső részének kiépítése

5) A tervezéskísérő eljárások (különösen az előzetes programértékelés és a környezeti értékelés) dokumentációja

A fejezet a tervezéskísérő eljárások (különösen az előzetes programértékelés és a környezeti értékelés) tervezési folyamatra tett hatásait és a végrehajtás várható környezeti, társadalmi és gazdasági hatásait mutatja be oly módon, hogy a hatások kezelésére tett lépések is rögzítésre kerülnek.

5.1 Előzetes (ex ante) programértékelés

Az ex-ante értékelés lehetővé teszi a tervezett program várható hatásainak elemzését. Az elemzésen alapuló előzetes értékelés a program stratégiájának, a prioritások sorrendiségének, valamint a program külső és belső koherenciájának optimalizálására törekszik. Ez az értékelés előrevetíti a várt eredményeket, és ily módon – az érintett térség saját mutatóinak és paramétereinek függvényében – felbecsüli az elfogadott prioritások és célkitűzések gazdasági-társadalmi megalapozottságát. Alátámasztja a támogatás felhasználására javasolt döntések jogosságát, valamint biztosítja a donor döntéséhez, illetve a helyi megvalósítás figyelemmel követéséhez szükséges valamennyi információt.

Az előzetes értékelés azt vizsgálja, hogy a célkitűzések világosak, összefüggőek és a helyzethez igazodóak-e. Segít ezek valósághű számszerűsítésében, valamint azon mutatók meghatározásában, amelyek lehetővé teszik a kivitelezés figyelemmel kísérését, illetve az eredményekről történő beszámolást. A mutatók a pénzügyi forrásokra, a fizikai adatokra, az eredményekre és a hatásokra vonatkoznak.

Összefoglalva: az ex-ante értékelés egy helyzetelemzésen alapuló stratégia célrendszerét, majd az ahhoz rendelt eszközrendszer relevanciáját, megfelelőségét vizsgálja, a korábbi tapasztalatok figyelembe vételével, az alábbi tényezők elemzésére fókuszálva:

- társadalmi-gazdasági környezet, erős és gyenge pontok;
- stratégiák és prioritások belső és külső koherenciája;
- célkitűzések mennyiségi meghatározása;
- társadalmi, gazdasági, környezeti hatások;
- forrás-felhasználás;
- végrehajtási rendszer.

A program felépítése:

A stratégiai részei (Tervezési folyamat; Célrendszer; Prioritások; Célok és prioritások kapcsolata; Tervezéskísérő eljárások; Közreműködő szervezetek közti munkamegosztás; A végrehajtás és a finanszírozás rendszere; Monitoring és értékelési terv; Kulcsprojektek az ágazati OP-kban; Kulcsprojektek a TOP-ban) megfelelnek mind a 218/2009. (X.6.) Kormányrendeletnek, mind az NTH által összeállított „Iránymutatás a megyei szintű tervezési folyamat keretében elkészítendő tervdokumentumok kidolgozásához” útmutatónak és az "Útmutató és tervezési sablon a megyei területfejlesztési program elkészítéséhez" dokumentumnak.

a) A tervezési folyamat eljárásainak, a tervezés tárgykörének és körülményeinek leírása

A fejezet bemutatja

- a tervezést determináló hatályos jogszabályokat, azok vonatkozó elemeit,
- a stratégiai program tervezési előzményeit, a tervezésbe bevont szakmai szereplők körét,

- az eddig lezajlott társadalmasítási folyamatot, valamint
- a kapcsolódó mérföldköveket, határidőket és döntési pontokat.

b) A célrendszer bemutatása:

A célrendszer ismertetése tartalmazza a célhierarchiát, a jövőképet, az átfogó célokat, a stratégiai ágazati, illetve területi célokat, melyeket 4 térkép (Zala megye nemzetközi és regionális területi kapcsolódásai; Zala megye térszerkezeti pozíciója az EU Alpok körüli fejlett régiói között; Zala megye stratégiai térszerkezete; Területi célok) is megalapoz.

Táblázatos formában kerül összehasonlításra Zala megye célrendszere a szomszédos Somogy, Vas és Veszprém megyék célrendszerével (jövőkép, átfogó célok, stratégiai ágazati célok és stratégiai területi célok).

c) A prioritások azonosítása:

A stratégiai programban nevesített 7 prioritás kifejtése tartalmazza a prioritás indoklását, kapcsolódását a területfejlesztési koncepció stratégiai céljaihoz, valamint az EU 2020 tematikus célkitűzéseire és beruházási prioritásaihoz, az ágazati fejlesztési igényeket, a prioritás keretében tervezett intézkedéseket, az indikátorok körét, az indikatív forrásallokációt, valamint a program lebonyolításában közreműködő szereplőket.

d) A célok és prioritások közötti kapcsolatok bemutatása:

A célok és a prioritások közötti kapcsolat részben szövegesen, részben táblázatos formában szemléletesen került bemutatásra, kiemelve az ágazati programokban megvalósítani javasolt fejlesztéseket.

e) A tervezéskísérő eljárások dokumentációja:

A tervezéskísérő eljárások fejezet az alábbi elemeket tartalmazza:

- előzetes (ex ante) programértékelés,
- várható társadalmi és gazdasági hatások (prioritásonként a várható hatások, valamint a feltárt negatív hatások elkerülésére / csökkentésére javasolt intézkedések),
- környezeti értékelés (részletesen a program mellékletében).

f) A végrehajtásban közreműködő szervezetek közti munkamegosztás, együttműködés és információcsere meghatározása, az érdekérvényesítés rendszerének bemutatása:

Az egyeztetések rendszerét szabályozza a 218/2009. (X.6.) Kormányrendelet, ez – kiegészítve a megyei specialitásokkal – szerepel a programban. A partnerségi program részeként megjelenik az egyeztetések formáinak, illetve a kommunikációnak alapkerete is.

A fejezet ennek megfelelően bemutatja a végrehajtásban közreműködő szervezeteket, kiemelve a Megyei Önkormányzat funkcióit, valamint a partnerségi tervet, mely kitér a tervezési folyamat során végrehajtandó egyeztetésekre és a fejlesztési tervezés kommunikációjára is.

g) A végrehajtás és a finanszírozás intézményi és eljárásrendi rendszerének átfogó bemutatása:

A tervezés jelenlegi szakaszában a végrehajtási és finanszírozási rendszer fő komponensei országos és helyi szinten is egyeztetés alatt állnak, így a rendszer egyes részletei később lesznek ismertek. A fejezet a jelenlegi információk alapján mutatja be a végrehajtási rendszert (IH-k, megyei szint) és a finanszírozási keretet. Az eljárásrend az országos iránymutatások alapján fog kialakulni.

h) Monitoring és értékelési terv:

Részben az előző ponttal, részben a projektjavaslatok szakmai és területi szintű egyeztetésének szükségességével összefüggésben részletesen ez a fejezet is később kerül kidolgozásra.

A tervezés jelen szakaszában rendelkezésre álló információk a monitoring rendszer, illetve az értékelés általános céljainak és elveinek megfogalmazására adnak lehetőséget.

5.2 Várható társadalmi és gazdasági hatások

A 218/2009. (X.6.) Korm. rendelet 9. sz. melléklete alapján készült el a prioritások társadalmi, gazdasági hatásvizsgálata. A tervben szereplő javaslatok társadalmi és gazdasági szempontú elemzése során vizsgálni kell azok megvalósulása, illetve meg nem valósulása esetén várható hatását az alábbiak szerint:

Társadalmi hatások:

- a) a népesség területi elhelyezkedésére (életmód, társadalmi mobilitás),
- b) a foglalkoztatásra,
- c) a szabadidő eltöltésére, a rekreáció területi feltételeire,
- d) a népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális helyzetére,
- e) a társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére.

Gazdasági hatások:

- a) a térszerkezetre (a térszerkezet alakulása, a területhasználat változásai, területek rendeltetésének változása, vagy használatának korlátozása, területi fejlődés térbeli korlátai),
- b) a településrendszerre,
- c) természeti erőforrásokra (a kiaknázás lehetőségei és korlátai),
- d) az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére,
- e) a mezőgazdaságra,
- f) az erdőgazdálkodásra,
- g) az idegenforgalomra,
- h) a vízgazdálkodásra,
- i) a térség eltartó képességére és versenyképességére,
- j) műszaki infrastruktúrára (elérési távolságok és idők, kapcsolati hiányok, nagyberuházások kivitelezési költségeit befolyásoló tényezők, mint például domborzati viszonyok, műtárgyak),
- k) az energiaellátásra.

1. prioritás: Innovatív, jövőbeni húzóágazatok fejlődésének és hálózatosodásának elősegítése

A hatások megnevezése	Várható hatások
Társadalmi hatások	
a) a népesség területi	+ javul az életminőség a munkaerő-piaci lehetőségek javulása révén

elhelyezkedésére	
b) a foglalkoztatásra	+ újabb foglalkoztatási lehetőségek
c) a szabadidő eltöltésre, a rekreáció területi feltételeire	+ az információáramlás növekedése révén több szolgáltatás elérhetősége nő
d) a népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális helyzetére	+ javul az életminőség a munkaerő-piaci lehetőségek javulása, illetve az információáramlás növekedése révén
e) a társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére	+ a közszolgáltatások jobb elérhetősége javítja a biztonságérzetet
Gazdasági hatások	
a) a térszerkezetre	+/- a gazdasági fejlődés megváltoztathatja a népesség térségi elhelyezkedését
b) a település-rendszere	+ az urbanizáltság növekszik - a periférikus helyzetű kistelepülések még inkább perifériára kerülhetnek
c) a természeti erőforrásokra	+ a megújuló erőforrások használata fenntarthatósági hatású
d) az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére	+ az urbanizáltság növekszik - a periférikus helyzetű kistelepülések még inkább perifériára kerülhetnek
e) a mezőgazdaságra	+ a technológiai fejlesztésekkel, innovációval fejlődik
f) az erdőgazdálkodásra	+ biomassza esetén fenntartható erdőgazdálkodás
g) az idegenforgalomra	+ turizmus-növelő hatás
h) a vízgazdálkodásra	nincs közvetlen hatás
i) a térség eltartó képességére és versenyképességére	+/- az eltartó képesség és a versenyképesség nő megyei szinten nő, de a rurális térségekben csökkenhet a népességmegtartó képesség
j) a műszaki infrastruktúrára	+ a termelési műszaki infrastruktúra fejlődik
k) az energiaellátásra	+ a termelés energiaellátása javul

A feltárt negatív hatások elkerülésére/csökkentésére javasolt intézkedések:

Összességében elmondható, hogy a prioritás intézkedései összességében pozitív hatást gyakorolnak a térség fejlődésére. A prioritás intézkedései összefüggenek egymással, komplementerei egymásnak. Meg nem valósulásuk esetén a térség versenyképessége csökken, a foglalkoztatottság tovább csökken, elmaradnak hosszú távú és a térség szempontjából fontos beruházások, nő az elvándorlás. A beruházások elmaradásával a lakosság életminősége csökken, növekszik a vidéki térségek leszakadása és azok népességmegtartó képessége.

Különösen a hátrányos helyzetű térségekben célszerű a KKV-k segítése, illetve a belső elérhetőség javításával a munkaerő-mobilitás erősítése.

A nemzetközi versenyképesség megszerzése és megtartása a térség hosszú távú feladata, térségi összefogás és kitartó, tervezett, professzionális munka szükséges ennek elérése érdekében.

2. prioritás: Helyi értékekre épülő versenyképes gazdaság megteremtése

A hatások megnevezése	Várható hatások
Társadalmi hatások	
a) a népesség területi elhelyezkedésére	+ javul az életminőség a munkaerő-piaci lehetőségek javulása révén
b) a foglalkoztatásra	+ újabb foglalkoztatási lehetőségek
c) a szabadidő eltöltésre, a rekreáció területi feltételeire	+ több szabadidős, rekreációs lehetőség - több hulladék keletkezik, esetleg romlik a levegő minősége
d) a népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális helyzetére	+ javul az életminőség a munkaerő-piaci lehetőségek javulása, illetve az információáramlás növekedése révén

e) a társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére	- a növekvő idegenforgalom növeli a bűnözés kockázatát
Gazdasági hatások	
a) a térszerkezetre	+/- a gazdasági fejlődés megváltoztathatja a népesség térségi elhelyezkedését
b) a település-rendszerre	+ az urbanizáltság növekszik - a periférikus helyzetű kistelepülések még inkább perifériára kerülhetnek
c) a természeti erőforrásokra	+ a megújuló erőforrások használata fenntarthatósági hatású
d) az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére	+/- az urbanizáltság növekszik; a periférikus helyzetű kistelepülések még inkább perifériára kerülhetnek
e) a mezőgazdaságra	+ a technológiai fejlesztésekkel, innovációval fejlődik
f) az erdőgazdálkodásra	+ biomassza esetén fenntartható erdőgazdálkodás + tudatos fejlesztések
g) az idegenforgalomra	+ turizmus-növelő hatás
h) a vízgazdálkodásra	+ a mezőgazdasági öntözési rendszerek fejlesztése, hatékonyságának növelése
i) a térség eltartó képességére és versenyképességére	+ az eltartó képesség és a versenyképesség nő
j) a műszaki infrastruktúrára	+ a termelési műszaki infrastruktúra fejlődik
k) az energiaellátásra	+ a termelés energiaellátása javul

A feltárt negatív hatások elkerülésére/csökkentésére javasolt intézkedések:

Különösen a hátrányos helyzetű térségekben célszerű a KKV-k segítése, illetve a belső elérhetőség javításával a munkaerő-mobilitás erősítése.

Az újonnan létrehozandó épületek, illetve a beszerzendő gépek, berendezések esetében szigorú környezetvédelmi követelmények felállításával javasolt a vállalkozások kapacitásnövekedéséből eredő környezeti károkat (légszennyezés, vízkészletek elszennyezése stb.) mérsékelni. A zöldfelületek növelésének lehetséges módját jelenthetik a beruházási tevékenységek parkosítási arányának kötelezőnél nagyobb mértékben való megállapítása.

A technológia korszerűsítése, új gépek beszerzése esetén kiemelt fontosságú olyan eszközök beszerzése, amely egyáltalán nem, vagy csak a lehető legkisebb mértékben károsítja a levegő minőségét (szabványok előírása és teljesítése). Mezőgazdasági szerkezetváltás esetén a rossz termőképességű területek mezőgazdasági termelésből kivonása, erdősítése (az adottságoknak leginkább megfelelő fajokkal) a cél.

A közbiztonság javítása részben a közlekedésbiztonsági felszereltség javításával, részben a civil szervezetek nagyobb mértékű bevonásával lehetséges.

3. prioritás: Oktatási, képzési és közszolgáltatási fejlesztések a társadalmi kohézió és a gazdaság erősítése érdekében

A hatások megnevezése	Várható hatások
Társadalmi hatások	
a) a népesség területi elhelyezkedésére	+ a társadalmi mobilitás nő
b) a foglalkoztatásra	+ a munkaerő-piaci pozíciók javulnak
c) a szabadidő eltöltésére, a rekreáció területi feltételeire	nincs közvetlen hatás
d) a népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális	+ javul az életminőség a munkaerő-piaci lehetőségek javulása révén

helyzetére	
e) a társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére	+ a képzettségi szint növekedésével a létbiztonság növekszik
Gazdasági hatások	
a) a térszerkezetre	nincs közvetlen hatás
b) a település-rendszere	+ a felsőoktatási intézménnyel rendelkező városok szerepe erősödik
c) a természeti erőforrásokra	nincs közvetlen hatás
d) az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére	+ kvalifikált munkaerő biztosítása a kevésbé fejlett térségekben is
e) a mezőgazdaságra	+ kvalifikált munkaerő biztosítása
f) az erdőgazdálkodásra	+ kvalifikált munkaerő biztosítása
g) az idegenforgalomra	+ kvalifikált munkaerő biztosítása
h) a vízgazdálkodásra	+ kvalifikált munkaerő biztosítása
i) a térség eltartó képességére és versenyképességére	+ javul a távmunka esélye, a képzettebb munkaerő növeli a térségi versenyképességet - a felsőoktatási intézmények vonzásának erősítése elszívó hatást gyakorolhat a képzett munkaerővonakozásában
j) a műszaki infrastruktúrára	+ az oktatási intézményekhez kapcsolódó műszaki infrastruktúra javul
k) az energiaellátásra	nincs közvetlen hatás

A feltárt negatív hatások elkerülésére/csökkentésére javasolt intézkedések:

A megyei tudásbázis és innovációs rendszer alapjainak szélesítése és megerősítése a megye hosszú távú versenyképességének alapjait jelenti egy tudás alapú, globalizált gazdasági rendszerben. A megyei gazdasági struktúrának képesnek kell lennie olyan produktumok előállítására, melyek nemzetközi szinten értékesíthetőek, képesek minőségi foglalkoztatást és jólétet létrehozni a megyei társadalomban.

A tudás alapú társadalom hosszú távú alapjait igyekszik fejleszteni a kreatív és képzett társadalom által igényelt társadalmi és gazdasági szolgáltatások rendszereinek fejlesztése. A képzett munkaerő helyben tartásának és letelepítésének fontos eleme ezen környezet megléte, melynek hiányában a befektetések szempontjából sem lesz vonzó célpont a megye és a helyi társadalom.

A tudásintézmények, a gazdasági szereplők, a politika, összességében a döntéshozók társadalmilag felelős döntéshozatalának elősegítése a negatív hatások megelőzésének legfőbb eszköze.

4. prioritás: Integrált programok a szegénység és kirekesztettség kezelésére és a fiatalok elvándorlásának mérséklése érdekében

A hatások megnevezése	Várható hatások
Társadalmi hatások	
a) a népesség területi elhelyezkedésére	+ javul az életminőség a munkaerő-piaci lehetőségek javulása révén + a társadalmi mobilitás nő
b) a foglalkoztatásra	+ az elhelyezkedési esélyek növekednek
c) a szabadidő eltöltésére, a rekreáció területi feltételeire	nincs közvetlen hatás
d) a népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális helyzetére	+ javul az életminőség a munkaerő-piaci lehetőségek javulása, illetve szociális biztonság növekedése révén
e) a társadalom biztonságérzetére,	+ növekszik a szociális biztonságérzet

veszélyeztetettségére	
Gazdasági hatások	
a) a térszerkezetre	nincs közvetlen hatás
b) a település-rendszerre	nincs közvetlen hatás
c) a természeti erőforrásokra	nincs közvetlen hatás
d) az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére	nincs közvetlen hatás
e) a mezőgazdaságra	nincs közvetlen hatás
f) az erdőgazdálkodásra	nincs közvetlen hatás
g) az idegenforgalomra	nincs közvetlen hatás
h) a vízgazdálkodásra	nincs közvetlen hatás
i) a térség eltartó képességére és versenyképességére	+ javul
j) a műszaki infrastruktúrára	nincs közvetlen hatás
k) az energiaellátásra	nincs közvetlen hatás

A feltárt negatív hatások elkerülésére/csökkentésére javasolt intézkedések:

Negatív hatások ezen prioritás esetében elsősorban akkor jelentkeznének, amennyiben elmaradnának a prioritás keretében tervezett intézkedések: tovább nőne a hátrányos helyzetűek aránya, csökkenne esélyük a felzárkózásra, a jobb munka- és életlehetőségekre.

5. prioritás: Integrált környezetvédelmi programok a következő generációk életésélyeinek megtartása és a környezeti szempontból fenntartható fejlődés érdekében

A hatások megnevezése	Várható hatások
Társadalmi hatások	
a) a népesség területi elhelyezkedésére	+ javulnak az életkörülmények
b) a foglalkoztatásra	+ a beruházások hatására nő a foglalkoztatás
c) a szabadidő eltöltésre, a rekreáció területi feltételeire	+ több megfelelő környezet a szabadidő eltöltésére, a rekreációra
d) a népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális helyzetére	+ javul az életminőség a környezeti állapot javulása révén
e) a társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére	+ a természeti katasztrófák által okozott károk nagysága csökken
Gazdasági hatások	
a) a térszerkezetre	+ racionálisabb, okosabb, egyszerűbb területi használat
b) a település-rendszerre	+ a települések funkcionális megerősödése
c) a természeti erőforrásokra	+ a jó termőhelyi adottságok megóvása, fenntartható hasznosítása
d) az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére	+ környezetbarát fejlesztések
e) a mezőgazdaságra	+ környezetbarát fejlesztések
f) az erdőgazdálkodásra	+ környezetbarát fejlesztések
g) az idegenforgalomra	+ a környezeti turisztikai adottságok javulása
h) a vízgazdálkodásra	+ javuló vízgazdálkodás
i) a térség eltartó képességére és versenyképességére	+ a vidékgazdaság fejlődése
j) a műszaki infrastruktúrára	+ a környezetipar fejlődése
k) az energiaellátásra	+ a megújuló energiák hasznosításának növekedése

A feltárt negatív hatások elkerülésére/csökkentésére javasolt intézkedések:

Negatív hatások ezen prioritás esetében is elsősorban akkor jelentkeznek, amennyiben elmaradnának a prioritás keretében tervezett intézkedések: romlana a természeti és épített környezet állapota, ami egyrészt a lakosság életminőségének romlásához, másrészt a megye vonzerejének mérséklődéséhez, az ide látogató turisták számának csökkenéséhez vezetne.

6. prioritás: A városi szövet és a települési épített környezet fenntartható fejlesztése

A hatások megnevezése	Várható hatások
Társadalmi hatások	
a) a népesség területi elhelyezkedésére	+ javulnak az életkörülmények
b) a foglalkoztatásra	+ a beruházások hatására nő a foglalkoztatás
c) a szabadidő eltöltésre, a rekreáció területi feltételeire	+ több megfelelő környezet a szabadidő eltöltésére, a rekreációra
d) a népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális helyzetére	+ javul az életminőség a környezeti viszonyok javulása révén
e) a társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére	+ javul a lakosság biztonságérzete a városi fejlesztések révén
Gazdasági hatások	
a) a térszerkezetre	+/- a városias terek megerősödése, a rurális térségek gyengülése
b) a település-rendszerre	+ a települések funkcionális megerősödése
c) a természeti erőforrásokra	+
d) az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére	+ a városokban a termelő és szolgáltató szektor fejlődése
e) a mezőgazdaságra	+ az élelmiszergazdaság fejlődése (feldolgozás)
f) az erdőgazdálkodásra	nincs közvetlen hatás
g) az idegenforgalomra	+ turizmus növekedése
h) a vízgazdálkodásra	+ a települési vízgazdálkodás javulása
i) a térség eltartó képességére és versenyképességére	+ a települések (főként a városok) versenyképességének növekedése
j) a műszaki infrastruktúrára	+ a vonalas infrastruktúra fejlődése
k) az energiaellátásra	+ racionálisabb (önkormányzati) intézményi energiaellátás

A feltárt negatív hatások elkerülésére/csökkentésére javasolt intézkedések:

Negatív hatások ezen prioritás esetében is elsősorban akkor jelentkeznek, amennyiben elmaradnának a prioritás keretében tervezett intézkedések. Ugyanakkor a városi típusú települések intenzívebb fejlesztése elszívó hatást gyakorolhat a rurális térségek irányába. Ez alapvetően úgy csökkenthető, ha a kistépüléseken is megtalálhatók az alapvető szolgáltatások, illetve kiépült és komfortos a megyén belüli közlekedés lehetősége.

7. prioritás: Összehangolt infrastrukturális fejlesztések a területi kohézió erősítése érdekében

A hatások megnevezése	Várható hatások
Társadalmi hatások	

a) a népesség területi elhelyezkedésére	+ javul az életminőség a munkaerő-piaci lehetőségek javulása, a munkahelyek gyorsabb és jobb elérhetősége révén + a mobilitás feltételei javulnak
b) a foglalkoztatásra	+ a munkahelyek jobb elérhetősége
c) a szabadidő eltöltésre, a rekreáció területi feltételeire	+ több szabadidős program lehetősége a gyorsabb és jobb elérhetőség révén
d) a népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális helyzetére	+ javul az életminőség a munkaerő-piaci lehetőségek javulása, illetve az információáramlás növekedése révén
e) a társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére	+ biztonságosabb közlekedés - a környezeti terhelés növekedhet (légszennyezettség, zajterhelés)
Gazdasági hatások	
a) a térszerkezetre	+/- területkivonással járhat, illetve a járatok változása módosíthatja a térszerkezetet
b) a település-rendszere	+ a települések elérhetősége javul
c) a természeti erőforrásokra	+ a jobb megközelíthetőséggel javulhat az erőforrások hasznosítása
d) az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére	+ a jobb elérhetőség növeli a potenciális – beszerzési és értékesítési – piacot
e) a mezőgazdaságra	+ a jobb elérhetőség növeli a potenciális – beszerzési és értékesítési – piacot - a fejlesztés területkivonással járhat
f) az erdőgazdálkodásra	- területkivonással járhat
g) az idegenforgalomra	+ a jobb elérhetőség turizmusnövelő hatású
h) a vízgazdálkodásra	nincs közvetlen hatása
i) a térség eltartó képességére és versenyképességére	+ a térség versenyképessége nő
j) a műszaki infrastruktúrára	+ a közlekedési infrastruktúra javul
k) az energiaellátásra	+ a közlekedés energiahatékonysága javul

A feltárt negatív hatások elkerülésére/csökkentésére javasolt intézkedések:

A fejlesztések során a beépített területek növekedésével kell számolni, ami kedvezőtlen hatással van a termőtalajra, valamint a beruházás által érintett élőhelyekre. A kivitelezést olyan előkészítő munkálatoknak kell megelőzni, melyek révén az élővilágot érintő káros hatások csökkenthetőek. Az építési munkálatok során megnövekedett gépjármű forgalmat a lakóterületek elkerülésével kell a célterületre juttatni. A megnövekedett köz- és vasúti forgalom zajszennyezésének csökkentése érdekében a vonalas létesítmények mellett zajcsökkentést szolgáló beruházásokat szükséges megvalósítani (zajvédő falak, védőfásítás).

5.3 Környezeti értékelés

A környezeti értékelés a program mellékletét képező, „Zala Megye Területfejlesztési Programjának területi hatásvizsgálata” című dokumentumban szerepel.

6) A végrehajtásban közreműködő szervezetek közti munkamegosztás, együttműködés és információcsere meghatározása, az érdekérvényesítés rendszere (partnerségi program)

6.1 A végrehajtásban közreműködő szervezetek

A megye területfejlesztési programja keretében megvalósításra kerülő prioritások végrehajtásának szervezeti hátterét egyrészt a 2014-2020-as európai uniós források felhasználásáért felelős hazai intézményrendszer, másrészt ennek megyei intézményi háttere képezi.

A Kormány 1545/2013. (VIII. 15.) Korm. határozatával döntött az európai uniós programok lebonyolítását támogató intézményrendszer felállításának módjáról, továbbá arról, hogy a **2014–2020-as európai uniós programok végrehajtásában kijelölésre kerülő közreműködő szervezetek** 2014. január 1-jétől az érintett – az 1600/2012. (XII. 17.) Korm. határozat 1. mellékletében rögzített – miniszterek irányítása alá kerülnek. Ennek megfelelően valamennyi, a 2014-2020 közötti európai uniós fejlesztési források felhasználását biztosító operatív program (OP) esetében az irányító hatóság (IH) adott szakminisztériumban kerül elhelyezésre (ld. 1600/2012. (XII. 17.) számú, a 2014–2020 közötti európai uniós fejlesztési források felhasználásának tervezésével és intézményrendszerének kialakításával összefüggő aktuális feladatokról szóló kormányhatározat).

A végrehajtás bizonyos adminisztratív, pénzügyi és technikai feladatainak elvégzésére minden irányító hatóság ki fog jelölni egy közreműködő szervezetet (KSZ) – ezen szervezetek köre jelenleg még nem ismert. A megyei önkormányzat a TOP végrehajtásának koordinációját végzi, valamint szakmailag segíti a megye potenciális kedvezményezettjeit, a projektgazdákat abban, hogy az ágazati OP-khoz megfelelő projektjavaslatokat, pályázatokat készítsenek.

A Kormány 1545/2013. (VIII. 15.) Korm. Határozatával arról döntött, hogy a regionális fejlesztési ügynökségek – jelenleg a területi operatív programok **végrehajtásának** közreműködő szervezetei – 2014. január 1-jétől a területileg érintett megyei önkormányzatok irányítása alá kerülnek.

A Kormány 1731/2013. (X. 11.) Korm. határozata a 2014-2020-as uniós programok lebonyolításának alapelveiről a következő alapelvet fogalmazta meg a megyei önkormányzatok feladatkörével összefüggésben: az európai uniós forrásból megvalósuló projekteket a projektötlet megszületésétől a projekt megvalósulásáig, különösen a pályázati dokumentáció összeállítását, valamint a **projektek végrehajtásának** támogatását felkészült szakértői bázison alapuló állami kapacitások megteremtésével kell biztosítani a következők szerint:

- a megyei jogú város és megyei önkormányzatok esetében önálló, saját erőforrások biztosításával;
- az ágazati szervezetek, minisztériumok esetében állami (központi) kapacitások biztosításával;
- a helyi és nemzetiségi önkormányzatok, állami cégek esetében állami (központi) kapacitás biztosításával;
- az így kiépített humán kapacitások kisvállalkozók és bevett egyházak számára történő igénybevételét is biztosítani kell.

A Partnerségi Megállapodás 2013. július 1-jei változata a megyei önkormányzatokkal összefüggésben a következő funkciókat határozza meg:

Funkció	Megyei önkormányzat
Programozási szerepkör	- Területfejlesztési koncepció - Megyei integrált fejlesztési csomag
Elfogadás (támogatási döntés)	Irányító Hatóság a megyével való tárgyalásos folyamat eredményeként.

Kedvezményezetti státusz	Igen, amennyiben a fejlesztések esetében releváns.
Együttműködés a projektek kiválasztásában	Igen.
Monitoring	Igen, minden a TOP-ban szereplő megyei fejlesztés kapcsán, (de az ágazati OP-k térségben megvalósuló fejlesztéseit is nyomon követi)
Közreműködő szervezetek	Munkáját területileg decentralizált közreműködő szervezet segíti (jelenlegi RFÜ-k bázisán)

A megyei intézményrendszeren belül a döntéshozói szint a megyei közgyűlés. A döntés-előkészítési feladatokat, azaz az előterjesztésekkel kapcsolatos feladatokat a megyei önkormányzati hivatal területfejlesztésért felelős szervezeti egysége végzi, a főjegyző felügyeletével. A TOP végrehajtása során a megyei programmal kapcsolatos KSZ típusú feladatokat – az uniós programok lebonyolításának szervezeti rendszerét szabályozó jelenleg hatályos 1152/2014. (III.20.) Kormányhatározat szabályozási elveinek a 2014-2020 időszakra történő továbbvitelét feltételezve, a Nyugat-Magyarországi Regionális Fejlesztési Ügynökség végzi.

A megyei TOP 7 éves végrehajtásának menedzselésében a Zala Megyei Önkormányzat támaszkodhat egy általa létrehozott megyei gazdaságfejlesztési és befektetés-ösztönzési szervezetre. A TOP-on kívüli, azaz az ágazati OP-k, valamint az egyéb EU-s, illetve a hazai programok esetében a megyei céloknak megfelelő programokban való részvétel segítségét, így pl. a projektgenerálást, projektfejlesztést – együttműködve a jövőben erre kijelölésre kerülő országos szervezetekkel – szintén vagy a Megyei Önkormányzat, vagy ez a megyei projektmenedzsment szervezet látja el.

6.2 Partnerségi program

A 218/2009. (X.6.) Korm. rendelet alapján a területfejlesztési koncepciók és programok kidolgozásának része az állampolgárok, a tervezéssel érintett területen működő érdekképviselők, társadalmi szervezetek és vállalkozások tervezésbe való bevonását részletező partnerségi terv.

A partnerségi terv a tervezés folyamatában meghatározza

- a bevonandó célcsoportot,
- az egyes tervezési elemekhez és fázisokhoz kapcsolódó bevonás tervezett eszközeit és részvételi formáit, melynek lehetséges eszközei: kommunikációs kampány, kiállítások, helyi média, tájékoztató kiadványok, állampolgári vélemények gyűjtése, nyilvános fórumok, konferenciák, eseti bizottság, közvélemény-kutatás (szociológiai kutatás, fókuszcsoporthoz kutatás, munkacsoport megbeszélések, zsűri),
- a bevonás céljait.

A partnerségi program a területfejlesztési programok végrehajtása során meghatározza az állampolgárok és a szakmai közösségek részvételének szabályait.

A területfejlesztési programok véleményezésére jogosultak körét a rendelet tartalmazza.

A megyei területfejlesztési program véleményezésre megküldésre került az alábbi szervezetek részére:

- miniszterek;
- országos önkormányzati érdekszövetségek;
- érintett térségi fejlesztési tanácsok;
- az érintett megyei önkormányzatok;

- az érintett megyei jogú városok önkormányzata;
- továbbá a szomszédos megyei önkormányzatoknak;
- járásszékhely városok polgármesterei;
- Zala Megyei Kormányhivatal szakigazgatási szervei;
- Zala Megyei Közgyűlés képviselői.

A területfejlesztési program esetén a véleményezésre 45 napot kell biztosítani.

A megyei önkormányzat, az általa elfogadott területfejlesztési programot közzéteszi a megyei önkormányzat honlapján, valamint a területfejlesztési programot megküldi a területfejlesztésért felelős miniszternek.

A végrehajtásában közreműködő szervezetek közti munkamegosztás, együttműködés és információcsere meghatározása, az érdekérvényesítés rendszere; a végrehajtásban közreműködő üzleti és civil szervezetek bevonásának módja (partnerségi program).

Az **1996. évi XXI. törvény a területfejlesztésről és a területrendezésről** alapján a megyei közgyűlés és a – megye területén működő – megyei jogú város(ok) közgyűlése(i) megyei területfejlesztési konzultációs fórumot működtetnek. A megyei területfejlesztési konzultációs fórum előzetesen állást foglal a megyei közgyűlés területfejlesztést érintő ügyeiben. Ennek értelmében jelen dokumentum megyei közgyűlés általi elfogadását megelőzően a megyei területfejlesztési konzultációs fórum megtárgyalja a tervet.

A megyei közgyűlés a tervezés és a végrehajtás során gondoskodik a partnerség elvének érvényesítéséről.

Az egyeztetések formái:

- konzultációk, fórumok;
- internetes tájékoztatás;
- a fejlesztési dokumentumok egyeztetési anyagának megküldése;
- a fejlesztési elképzelésre vonatkozó adatgyűjtő kérdőívek kiküldése és feldolgozása, a fejlesztési tervek (projektötletek, projektjavaslatok) bekérése és feldolgozása;
- workshopok, műhelytalálkozók;
- konzultációk.

A fejlesztési tervezés kommunikációja a helyi és országos médiákban:

- sajtóközlemények,
- a fejlesztéseket ismertető leíró jellegű cikkek, interjúk megjelentetése

A Zala Megyei Önkormányzat a megye települési önkormányzatai részére a megyei jogú városok kivételével 2013. október 1-én kérdőívet küldött ki abból, hogy megismerje a 2014-2020 közötti időszakra vonatkozó településfejlesztési szükségleteket. Több körben kerültek kiküldésre kérdőívek vállalkozások és civil szervezetek részére is.

A megyei területfejlesztési koncepció és program a területfejlesztés stratégiai tervezéséért felelős miniszter állásfoglalásának beszerzését követően fogadható el. Az állásfoglalást a területfejlesztés stratégiai tervezéséért felelős miniszter az állásfoglalást kérő irat beérkezését követő 30 napon belül adja ki. Ha e határidőn belül nem történik meg az állásfoglalás kiadása, úgy az állásfoglalást egyetértőnek kell tekinteni.

7) A végrehajtás és a finanszírozás intézményi és eljárásrendi rendszerének átfogó bemutatása

A 2014-2020 közötti uniós finanszírozású programok végrehajtási rendszerének kialakítása – beleértve az intézményrendszeri és eljárásrendi kérdéseket – a Miniszterelnökség feladat- és hatásköre. Ennek kereteit a Partnerségi Megállapodás tartalmazza. A végrehajtási rendszer kidolgozása folyamatban van, végleges kialakítása az Európai Bizottsággal történt egyeztetéseket követően lehetséges. Amennyiben a területfejlesztési program e fejezetéhez szükséges információk a programok benyújtásához szükséges határidőre nem állnak rendelkezésre, abban az esetben a későbbiekben az NGM/NTH sablonszöveget állít össze és küld meg a tervezőknek.

A fejezet célja a végrehajtás keretrendszerének és a finanszírozás intézményi és eljárásrendi rendszerének átfogó bemutatása, különös tekintettel a megyei kompetenciába tartozó feladatok meghatározására.

7.1 Végrehajtási rendszer

A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség megszüntetésével összefüggő egyes kérdésekről szóló 475/2013. (XII. 17.) Korm. rendelet alapján a Kormány a Nemzeti Fejlesztési Ügynökséget (NFÜ) 2014. január 1-től jogutóddal megszünteti. Az NFÜ általános jogutódja a Miniszterelnökség. Az NFÜ egyes irányító hatóságainak jogutódjai az egyes minisztériumok, a következők szerint:

Operatív Program Irányító Hatósága	Irányító hatóság működtetéséért felelős szerv
Közigazgatási Reform Programok Irányító Hatósága	Miniszterelnökség
Gazdaságfejlesztési Operatív Programok Irányító Hatósága	Nemzetgazdasági Minisztérium
Környezet és Energia Operatív Programok Irányító Hatósága	Nemzeti Fejlesztési Minisztérium
Közlekedés Operatív Programok Irányító Hatósága	Nemzeti Fejlesztési Minisztérium
Regionális Fejlesztési Programok Irányító Hatósága	Nemzetgazdasági Minisztérium
Humán Erőforrás Programok Irányító Hatósága	Emberi Erőforrások Minisztériuma
Végrehajtás Operatív Program Irányító Hatósága	Miniszterelnökség
Nemzetközi Együttműködési Programok Irányító Hatósága	Széchenyi Programiroda Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság

A Kormány 1545/2013. (VIII. 15.) Korm. határozata az európai uniós programok lebonyolítását támogató intézményrendszer felállításának módjáról értelmében a regionális fejlesztési ügynökségek 2014. január 1-től a területileg érintett megyei önkormányzatok irányítása alá kerülnek. Az így létrejött intézményi struktúrának meghatározó szerepe lesz a stratégiai program megvalósításában. A Kormány 550/2013. (XII. 30.) rendelete értelmében az RFÜ-k tevékenységét szakmai értelemben a nemzetgazdasági miniszter felügyeli.

A megyei intézményi szint:

A megyei szint pontos feladatai, a megyei szervezetek illeszkedése a kialakulóban lévő intézményrendszerhez még nem tisztázott részleteiben. Nem ismert még, hogy a megyei önkormányzatnak milyen szerepe, funkciója – és ezekhez kapcsolódóan milyen kapacitása – lesz a kompetenciájába tartozó fejlesztési forrásokkal kapcsolatos döntések meghozatalában a megyei területfejlesztési programban nevesített projektsomagokról született döntéseken túlmenően.

A területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény értelmében a területfejlesztési tervek végrehajtásával kapcsolatban a megyei önkormányzat dönt a hatáskörébe utalt (jelenleg TOP) fejlesztési források felhasználásáról, illetve ezen túlmenően figyelemmel kíséri az operatív programok megyében jelentkező feladatainak megvalósítását a megyei jogú városok önkormányzata kötelező bevonásával, észrevételei figyelembevételével. Mindezek mellett pedig a monitoring bizottság vagy más döntéshozó szerv útján közreműködik a területi operatív program irányításában, megvalósításában. A megyei önkormányzatnak talán az előbbinél is fontosabb feladata, hogy nyomon követi és értékeli saját megyei területfejlesztési koncepciójának és területfejlesztési programjának végrehajtását.

Ehhez kapcsolódóan a program lebonyolításának a felelőse a megye közgyűlése, amely ehhez kapcsolódó feladatainak ellátásához jelenleg önálló munkaszervezettel nem rendelkezik. Az elképzelések között szerepel (és jelen programnak is részét képezi) egy olyan fejlesztési munkaszervezet létrehozása és működtetése, amely a megyei szintű fejlesztéspolitikai feladatok szakmai, operatív koordinációját látná el. A részletes intézményi keretek és működési mechanizmusok kialakításához szükséges döntések és jogszabályi háttér azonban jelenleg még nem áll rendelkezésre.

Az 1996. évi XXI. törvény a területfejlesztésről és a területrendezésről 2014. I. 1-től hatályos rendelkezése alapján az egy régió területén működő megyei önkormányzatok a területi operatív programok megvalósításával összefüggő fejlesztési döntések előkészítésére és végrehajtásában való közreműködésre a régióban nonprofit gazdasági társasági formában regionális fejlesztési ügynökséget működtetnek. A gazdasági társaság irányításáról tulajdonjogáról és a tulajdonosi jogok gyakorlásának módjáról a régió területét alkotó megyei önkormányzatok megállapodásban döntenek. A törvény értelmében az így működtetett regionális fejlesztési ügynökség feladatai különösen:

- a) folyamatos kapcsolatot tart a régióban működő közigazgatási szervezetekkel, intézményekkel a fejlesztési szükségletek és a bevonható helyi források feltárása érdekében;
- b) szervezi a programok megvalósítását, részt vesz a programok - külön jogszabályban meghatározott - pénzügyi finanszírozási feladataiban, a programok megvalósításáról, a pénzügyi felhasználásról naprakész nyilvántartást vezet;
- c) külön megállapodás alapján részt vesz a területfejlesztési programok lebonyolításában.

A regionális fejlesztési ügynökség feladatai különösen:

- a) közreműködő szervezeti feladatokat lát el a területi operatív programok végrehajtásában és ellenőrzésében,
- b) külön megállapodás alapján részt vesz az ágazati területfejlesztési operatív programok, vagy más programok lebonyolításában, szervezi a programok megvalósítását, részt vesz a programok pénzügyi finanszírozási feladataiban, a programok megvalósításáról, a pénzügyi felhasználásról naprakész nyilvántartást vezet,
- c) közreműködik a megyei önkormányzat területfejlesztési feladatainak ellátásában.

7.2 Finanszírozás

A 1298/2014. (V. 5.) Korm. határozat értelmében Zala megye indikatív összesített TOP forráskerete 45086,30 millió Ft, melynek részösszegei:

- Zala megye önkormányzat 15 228,9 millió Ft
- Nagykanizsa MJV Önkormányzata 7 477,8 millió Ft
- Zalaegerszeg MJV Önkormányzata 10 547,3 millió Ft
- Zala megye járásai összesen 11 832,3 millió Ft

Zala megyébe az ágazati operatív programokon keresztül várható források összetétele és nagyságrendje az ágazati operatív programok véglegesítését és elfogadását követően jelezhetők.

Ágazati operatív programok:

- Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program [GINOP]
- Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program [EFOP]
- Környezeti és Energetikai Hatékonysági Operatív Program [KEHOP]
- Intelligens Közlekedésfejlesztés Operatív Program [IKOP]
- Terület- és Településfejlesztési Operatív Program [TOP]
- Magyar Halászati Operatív Program [MAHOP]
- Vidékfejlesztési Program [VP]
- Közigazgatás-és Köszolgáltatás-fejlesztés Operatív Program [KÖFOP]
- Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Program [RSZTOP]

Finanszírozási lehetőségek az Európai Területi Együttműködés program révén

Zala megye Szlovéniával és Horvátországgal határos megye, így jelentős forrásokra számíthat az Európai Területi Együttműködés program keretében is (AT-HU, SI-HU, HU-HR).

Az 1865/2013. (XI. 19.) Korm. határozat A 2014–2020 közötti programozási időszakban a határon átnyúló nemzetközi, valamint a transznacionális együttműködési programok forrásallokációjáról a következőket tartalmazza.

Magyarország forrásallokációja a 2014–2020 közötti időszakban a magyar részvételű határon átnyúló nemzetközi együttműködési programok esetében:

	A	B	C
1.	Határon átnyúló program neve	Magyar oldali allokáció (2011. évi áron) (millió euró) (%)	Magyar oldali allokáció (folyó áron) (millió euró) (%)
2.	HU SK	83,529 (29,8%)	95,732 (29,8%)
3.	HU RO	81,287 (29,0%)	93,058 (29,0%)
4.	AT HU	27,750 (9,9%)	31,635 (9,9%)
5.	SI HU	8,409 (3,0%)	9,594 (3,0%)
6.	HU HR	30,553 (10,9%)	34,843 (10,9%)
7.	HU SRB (IPA)	28,590 (10,2%)	32,562 (10,2%)
8.	HU SK RO UA (ENI)	20,182 (7,2%)	22,976 (7,2%)
9.	Határon átnyúló programok összesen	280,3 (100%)	320,4 (100%)

Magyarország forrásallokációja a 2014–2020 közötti időszakban a magyar részvételű transznacionális együttműködési programok esetében:

	A	B	C
1.	Transznacionális program elnevezése	2014–2020 (2011-es árfolyamon) (millió euró) (%)	2014–2020 (folyó áron) (millió euró) (%)
2.	Közép-Európai Program	14,48 (40%)	16,56 (40%)
3.	Duna Program (2007–2013 között SEE)	21,72 (60%)	24,84 (60%)
4.	Transznacionális programok összesen	36,2 (100%)	41,4 (100%)

Integrált területi beruházás eszköz (ITB)

A fejlesztések finanszírozásának egy speciális módját fogja jelenteni 2014 -2020-as időszakban az integrált területi beruházás eszköz, amely a 2018/2013. (XII. 29.) Korm. határozata alapján olyan területileg integrált fejlesztések megvalósításra nyújt lehetőséget, amelyet egy, de akár több operatív program legalább két prioritási tengelye finanszíroz.

A funkcionális terület egységek esetében az integrált területi beruházás eszköz alkalmazásának mérlegeléséhez szükséges, hogy a térség területi lehatárolása megtörténjen, valamint fejlesztési stratégiával és a feladat végrehajtására képes intézményrendszerrel rendelkezzen.

A területileg integrált fejlesztések megvalósítása során a kevésbé fejlett régiókban található megyék esetében gazdaságfejlesztési céllal, a megye teljes területére, lehetőség szerint több operatív program forrását integrálva lehet eljárni.

Az integrált területi beruházás eszköz részleteinek kidolgozása minisztériumok által folyamatban van.

Visszatérítendő támogatások

A 2014-2020-as időszakban a vissza nem térítendő támogatások mellett meghatározó szerepet kapnak a visszatérítendő támogatások is. a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Programban (GINOP) 6. prioritástengelye tartalmazza ezen pénzügyi eszközöket.

A pénzügyi eszközök célja, a piaci forrásból nem, vagy nem kielégítő mértékben finanszírozott, megtérülő (jellemzően KKV, önkormányzati cég is) projektek forráshoz juttatása.

A pénzügyi eszközök várható alkalmazási területei:

- Az 1. tematikus célhoz kapcsolódóan a GINOP 2. prioritással kombinált hitel és garancia eszközök, valamint önállóan a kockázati tőke eszköz jelenik meg. A kockázati tőkealapok befektetései a K+F+I célú projektek megvalósítását támogatják, beleértve az IKT témájú beruházásokat is.
- A 8. tematikus célhoz kapcsolódóan az GINOP 1. és 5. prioritással kombinált eszközök, illetve alapvetően foglalkoztatási szempontokat előtérbe helyező tőkebefektetésekre fókuszáló tőkealap létrehozását kívánják ösztönözni.
- A 4. és a 2. tematikus cél eléréséhez kombinált eszközök alkalmazásával (GINOP 4. és 3. prioritás) számol, ugyanakkor az IKT illetve az energiahatékonysági/megújuló energia alkalmazását is célzó projektek tisztán pénzügyi eszközök alkalmazásával történő támogatására lehetőség lesz a 3. tematikus célkitűzés alatt is.

- A prioritástengely keretében a JEREMIE jellegű vállalkozásfejlesztési támogatások mellett megjelennek a jövedelemtermelő településfejlesztési projektek támogatását szolgáló pénzügyi eszközök is (JESSICA).
- Az energiahatékonyság, megújuló energia használat területén az önkormányzatok és az önkormányzatok társulásai is kedvezményezettek lehetnek, alapvetően a TOP hasonló célú beavatkozásainak vissza nem térítendő forrásainak kiegészítése érdekében.

A pénzügyi eszközök részleteinek kidolgozása a Nemzetgazdasági Minisztérium részéről folyamatban van, azonban már a mostani tervezetekből is látszik, hogy a pénzügyi eszközök nagyságrendje a teljes GINOP 20%-át jelentik.

8) Monitoring és értékelési terv

8.1 Monitoring

A közvélemény/nyilvánosság elvárja, hogy egyrészt a program menedzsmentje hatékony módon valósítsa meg programokat és másrészt értékeljék, hogy a program a kívánt eredményeket hozta-e.

A monitoring egy olyan eszköz, amely leginkább a menedzsment célját szolgálja, míg az értékelés mindkét feladathoz hozzájárul. A tanulás minden értékelés átfogó célkitűzése.

A kívánatos változásokat egyértelműen meghatározó és korlátozott számú beavatkozásra összpontosító programok döntően szükséges feltételek ahhoz, hogy kézzel fogható eredményeket érjünk el. A pénzügyi eszközök koncentrációja is segíti a jó minőségű programozási folyamatot, amelyben a korlátozott adminisztratív erőforrásokat a beavatkozások körültekintő előkészítésére lehet fordítani

A monitoring és értékelési terv részletes kidolgozása a következő időszak feladata, összefüggésben a részben a végrehajtási és finanszírozási rendszer kialakításával, részben pedig a tervezett programok, projektek vonatkozásában történő szakmai és térségi egyeztetésekkel.

A területfejlesztési programhoz kapcsolódó monitoring és értékelési tevékenység célja a program hatékony végrehajtásának, illetve elvárt eredményeinek nyomon követése, azaz annak figyelemmel kísérése, hogy a tervezett beavatkozások megvalósulnak, s a tervezett outputok létrejönnek. A monitoring tevékenység során tehát a tervezett és megvalósult indikátorok összevetésére kerül sor, eltérés esetén javaslatot téve az esetleges módosítások, beavatkozások szükségességére is.

A program értékelése keretében azt szükséges vizsgálni, hogy a program elérte-e az elvárt eredményeket, kiemelten bekövetkeztek-e azok a hatások, melyek hozzájárulnak a megye területfejlesztési koncepciójában megfogalmazott hosszú távú célok megvalósulásához.

Fentiekből következik, hogy a monitoring és értékelési tevékenységhez egyrészt pontosan definiálni kell az egyes prioritások, program- és projektcsomagok indikátorait, másrészt tisztázni szükséges, hogy ki (milyen szervezet, szervezeti egység) és milyen gyakorisággal, mikor végezze ezeket a tevékenységeket.

Az indikátorok számszerűsített meghatározása a megyei területfejlesztési program operatív program részének végleges változata alapján lehetséges, pontosítva a kiinduló (bázis) értéket, a célértéket, valamint az indikátor mérésének módját (az adatforrást).

A monitoring tevékenységet célszerű a megyei önkormányzathoz, illetve a megyei önkormányzathoz közvetlenül kapcsolódó szervezethez delegálni, figyelembe véve azt is, hogy mivel integrált, a teljes megyét érintő programról van szó, a monitoring rendszer kereteinek kialakítása és működése megfeleljen a nyilvánosság, az átláthatóság és a partnerség alapelveinek.

A területfejlesztési program végrehajtásához kapcsolódóan minimum 2 értékelés szükséges: egy időközi, a 2014-2016-os évekre vonatkozóan, valamint egy utólagos. Az értékeléseket az EU-s gyakorlatnak megfelelően külső, független szakértő szervezet végzi el.

Világos célok és az eredmény indikátorok kiválasztása (KSK 24., 87. cikkek)

A programok építőkövei a prioritási tengelyek. Minden egyes prioritási tengely tartalmaz egy vagy több, a tagállamok és régiók által sajátos szükségleteik és környezetük alapján kiválasztott befektetési

prioritást. A specifikus cél annak kifejezése, hogy mit szándékozik elérni az adott befektetési prioritás⁹. A specifikus célok által elérendő változásokat egy (vagy nagyon kevés) eredmény indikátor fejezi ki.

⁹ A specifikus célok jogi definícióját a 2.28 cikk, KSK (KSK közös rendelkezésekről szóló rendelet tartalmazza.

Az eredmény indikátoroknak meg kell felelniük bizonyos minőségi követelményeknek (KSK közös rendelkezések, IV. Melléklet):

- a) érzékenység a politikára: szorosan kapcsolódik a támogatott politikai beavatkozásokhoz. Egy eredmény lényegét kell megfogniuk ésszerű érvelés szerint arról, hogy mely jellemzőket tudják vagy nem tudják képviselni;
- b) normativitás: világos és elfogadott normatív értelmezése van (vagyis egyetértésnek kell lennie arra vonatkozóan, hogy egy adott irányban tett lépés/elmozdulás kedvező vagy kedvezőtlen eredmény);
- c) megbízhatóság: megbízható, statisztikailag igazolható;
- d) időszerű adatgyűjtés: rendelkezésre áll, amikor szükséges, tartalmaz lehetőséget vitára és felülvizsgálatra, amikor az szükséges és indokolt.

Ha egy program nincs abban a helyzetben, hogy teljesítse a bázis értékeket egy-egy eredmény indikátornál az ERFA és a KA esetében, az úgy értelmezhető, hogy az eredmény indikátorokra vonatkozó előzetes feltételrendszer nem teljesül. Így a programnak létre kell hoznia egy akciótervet, hogy olyan gyorsan teljesítse a bázis értékeket, amilyen gyorsan csak lehet (a követendő eljárásrendet a KSK 17.3 cikk mutatja be).

8.2 Értékelés

A programozási időszak során alkalmazott értékelés elveit és megvalósításának rendszerét a Közös rendelkezésekről szóló rendelet 49. cikke tartalmazza.

A programozási időszak során legalább egyszer le kell folytatni egy értékelést annak összegzésére, hogy a Közös Stratégiai Keret (CSF) forrásai hogyan járultak hozzá a prioritásokhoz rendelt célok (objectives) eléréséhez.

A tervezés és a végrehajtás koordinációjának legfőbb felelőse a Magyar Kormány, mely az 1221/2012. (VII. 2.) Korm. Határozatával döntött a Nemzeti Fejlesztési Kormánybizottság létrehozásáról a fejlesztéspolitika területén hozandó kormányzati döntések gyors, megalapozott és koordinált előkészítése érdekében. Döntés-előkészítő, illetve meghatározott területeken döntéshozó jogkörrel ruházta fel Nemzeti Fejlesztési Kormánybizottságot (a továbbiakban: NFK). Az NFK működésével kapcsolatos döntés előkészítési, ügyviteli és titkársági feladatokat a Miniszterelnökség látja el, továbbá feladata az NFK stratégiai irányító és koordinációs funkcióinak operatív támogatása. Ezen belül:

- az egységes működést biztosító eljárásrendek kidolgozása és elfogadása;
- az irányító hatóságok IT és kommunikációs támogatása, monitoring, információs és döntéstámogató rendszer működtetése;
- az irányító hatóságok által működtetett operatív programok értékelése.

Az értékelési terv elsődleges funkciója a programozási időszak során lebonyolított értékelések minőségének fejlesztése. Az értékelési terv tartalma:

- az elvégzendő értékelések indikatív listája, tárgyuk és indokoltságuk;
- az egyes értékelésekhez használt módszerek és azok adatszükséglete;
- annak biztosítása, hogy az adott értékelésekhez szükséges adatok elérhetők lesznek vagy összegyűjtésük megtörténik;
- időbeli ütemezés (ütemterv);
- az értékelések felhasználásának és kommunikálásának stratégiája;
- a szükséges humán erőforrás;
- a terv végrehajtására vonatkozó indikatív költségvetés;
- esetlegesen képzési terv.

A tagállamok az értékelést szolgáló koordinációs mechanizmusokat nemzeti vagy regionális/területi szinten vagy finanszírozó alapok vagy saját szükségleteik szerint hozhatják létre.